

Universitätsbibliothek Wuppertal

Xenophontis, Philosophi Et Imperatoris Clarissimi, Qvae Exstant Opera

Xenophon

Francofurti, 1596

Liber sextus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-331](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-331)

» siue persuadendo sit obtinendum. Quapropter non tam mei, quam vestri muneris fuerit moliri, ut maxime sociorum pariter nobiscum manere placeat. Quemadmodum vero, quum pugnandum est, is, qui plurimos capit, fortissimus existimatur: ita qui plurimos nostram in sententiam adducit, quum consilium ineundum est, is iure tam dicendi, quam agendi peritissimus haberi debet. Neque tamen in hoc vos exercueritis, ut orationem nobis ostendetis, qua vsuri ad quemque sitis: sed ita eos parate, ut se persuasos a quolibet vestrum, factis declarent. Ac vobis quidem hæc cura sint. Ego pro mea virili curare conabor, ut milites a comœatu instructi, de expeditione deliberent.

Αὐτὸς εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς πλείστοις δοκῆναι συμμάχων, ὅσοι μάλιστα τὸ ἐμὸν ἔργον ἢ καὶ ὑμέτερον μηδεμίαν. ἀλλ' ὡς ἴσως ἔσται ἡ μάχη, ἡ δὲ πλείστοις χρωσάμενος, διχνομήτως δοξάζεται. ἔγωγε καὶ τὸ ἴσως περὶ βελήης, ὅτι πλείστοις ὁμογνώμονας ἡμῖν ποιήσας, οὐκ ἀδικίως ἀνελκικώτατος ἴσως καὶ ἀνελκικώτατος κρίνοιτο αὐτῷ. μὴ μὲντοι ὡς λόγον ἡμῖν ἐπιπέσει ἄλλοι, οἳ αὐτῷ εἰποῦτε πρὸς ἕνα αὐτῶν, τὸ μελετᾶτε, ἀλλ' ὡς βούλομαι πεπεσμένους ὑφ' ἑκάστου, δὴλοῦς ἐσομένους οἷς ἀνελκίσωσι, ἔγωγε πρὸς ἀσκήσασθε. καὶ ὑμεῖς μὲν, ἔφη, τὴν ἐπιμελήσθε ἑγὼ δ' ὅπως αὐτῶν ἔχοντες τὰ ἐπιτηδεύματα, ὅσα αὐτῶν δύ-

ναμοί, οἱ φραζώμαι πρὸς τὸ φραζέσθαι βελήωμαι, τὸ περὶ φραζέσθαι ἐπιμελήσασθε.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.
 XENOPHONTIS HISTORIARVM DE INSTITVTIONE CYRI, LIBER SEXTVS.

UVM hoc modo diem hunc exegissent, cœnati quicuerunt. Postridie mane ad Cyaxaris portam socij omnes conueniunt. Itaq; dum Cyaxares ornaretur, qui audiret magnam multitudinē ad portam adesse; interea adducebant amici ad Cyrum, alij quidem Cadusios, rogātes uti maneret; alij Hyrcanios, Gobryam hic, ille Sacam: Gadatam castratum adducebat Hystaspas, orantem Cyrum, uti maneret. Ibi Cyrus, qui Gadatam iam dudum interiisse nosset præ metu, ne exercitus dimitteretur, cum risu ait: Manifesto patet, Gadata, te ab hoc Hystaspa persuasum ea sentire, quæ dicis. Ibi sublatis ad cælum manibus Gadatas, sancte deierauit, ab Hystaspa sibi hæc persuasa non esse, quæ sentiret: sed scio futurū, inquit, ut si vos discedatis, meæ res prorsus perierint. Propterea, inquit, hunc egomet conueni, ut interro-

Cyri iocus.

ΑΥΤΗΝ μὲν δὴ πῶς ἡμέραν οὕτω διαπραγματοῦν, καὶ δεξιόσθενες, διεπαύοιτο. τῇ δὲ ὑπεραίμα πρὸς ἡμῶν ἐπιπέσει τὰς Κυαξάρου θύρας πύργους οἱ σύμμαχοι. τὸ αὐτῶν ὁ Κυαξάρης ἐχρησάμενος οὕτως, ἀκούων ὅτι πολλὸς ὄχλος ἐπιπέσει τῆς θύρας εἴη, οὕτως οἱ φίλοι τὰς Κύρου πρὸς ἡμῶν οἱ μὲν καθεστώσους, δεξιόσθενες αὐτῶν μὲν, οἱ δὲ ὑπερκαρπίους, ὁ δὲ πρὸς Γωβρύαν, ὁ δὲ πρὸς Σάκην Ἰσάσπης δὲ Γαδάτιον τὸν ἀνοδὸν πρὸς ἡμῶν, δεξιόσθενος τὸν Κύρου μὲν. εἶτα δὲ ὁ Κόρυς γινώσκων ὅτι ὁ Γαδάτιος πάλαι ἀπολώληκε τὸ φέρον μὴ λυγρὴν ἢ φραπὰ, ἐπιγελάσας εἶπεν ὁ Γαδάτιος, δὴλος, ἔφη, εἰ τὸ Ἰσάσπης τῶνδε πεπεσμένος ταῦτα γινώσκεις, ἀλέγεις. καὶ ὁ Γαδάτιος ἀπατείνων τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀπέμωσεν ἢ μὲν τὸ ἴσως αὐτῶν πεπεσμένους ἡμῶν, ἔφη, καὶ τὸ ἴσως ἐγὼ αὐτῶν πρὸς ἡμῶν, ἐρωτῶν

Handwritten marginal notes in Greek script, partially visible on the right edge of the page.

των εἰδείη τινα γλώμην ἔχης πρὸς τὸν Δα-
 λύσεως τῶν στρατῶν. καὶ ὁ Κύρος εἶπεν·
 ἄδικως γὰρ ἐγὼ, ὡς εἴοικεν, Ὑστάσπην ἀ-
 ἴωμαι. καὶ ὁ Ὑστάσπης εἶπε, ναὶ μὰ δία, ἔφη,
 ὦ Κύρε, ἀδικῶς μὲν δὴ· ὅτι ἐγὼ γὰρ καὶ ἀν-
 τέλερον Γαδάτα, ὡς οὐχ οἶόν τέ σοι μὲν,
 λέγων ὅτι ὁ πατήρ σε μετὰ πέμποιτο. καὶ ὁ Κύ-
 ρος, τί λέγεις; ἔφη, καὶ τὸ σὺ ἐτόλμισας
 ἐξενεγκεῖν, εἴτ' ἐγὼ ἐβουλόμην, εἴτε μή;
 μὰ δὲ, ἔφη. ὁρᾷ γὰρ σε ὑπερηφάνωτα
 ἐν πέρασιν πρὸς ἐλευθερίαν, καὶ τὰς
 πατέρων ἐπιδείξασθαι ἢ ἕκαστα διεπραξῶ. ὁ
 δὲ Κύρος εἶπεν, σὺ δὲ οὐκ ἐπιθυμῶ οἴκαδὲ
 ἀπελθεῖν; μὰ δὲ, ἔφη ὁ Ὑστάσπης, ὅσδε ἀ-
 πειμύγε, ἀλλὰ μὲν στρατηγήσω ἐς' αἰ ποί-
 ῆσω Γαδάτην τυτονὶ δεσπότῳ τῶ ἀστυ-
 ρίου. οἱ μὲν δὴ τῶντα ἔπαυον ἀσπυρῶν καὶ
 ἀλλήλων. ἐν δὲ τούτῳ ὁ Κυαξάρης σιμῶς
 κεκοσμημένος ἐξῆλθε, καὶ ἐπὶ θρόνου μηδι-
 κῶς ἐκαθέζετο. ὡς δὲ πρῶτος σιωπῆλον οἷς ἔ-
 δει, καὶ σιωπῆ ἐχέτο, Κυαξάρης εἶπεν ὡδὲ·
 ἄνδρες σύμμαχοι, ἴσως ὅτι παρὼν τυγα-
 νω, καὶ ἀρεσούτερός εἰμι Κύρου, εἰκός με ἀρ-
 χὴν λόγου. νῦν οὖν μοι δοκεῖ χαρῆς, ἔφη, εἶ)
 πρὸς τούτου ἡ ἀφάλαξία πρῶτον, πότε-
 ρον φράσασθαι χαρῆς δοκεῖ εἶ) ἔπ, ἢ ἀφά-
 λύνῃ δὴ τῶν στρατῶν. λέγεται οὖν τις, ἔφη,
 πρὸς αὐτὸν τούτου ἢ γνώσκῃ. ἐκ τούτου πρῶ-
 τος μὲν εἶπεν ὁ ὑρχάνιος· ἄνδρες σύμμαχοι,
 οὐκ οἶδα μὲν ἐγὼ, εἴ τι δεῖ λόγον, ὅπου αὐ-
 τὰ ἔργα δεικνύει ὁ κράτιστος. πρῶτος γὰρ
 ὅτι σάμεθα ὅτι ὁμοῦ μὲνόντες πλείω κακὰ
 ποιούμεν τῶν πολεμίων, ἢ πάρομεν· ὅτε δὲ
 χωρὶς ἡμῶν ἀλλήλων, ἐκείνοι ἡμῶν ἐχθρῶν το
 ὡς ἐκείνοις ἡμῶν ἡδίστον, ἡμῶν γὰρ μὲν ὡς χαλε-
 πώτατον. ὅτι τούτῳ ὁ καδύσιος εἶπεν· ἡμεῖς
 δὲ τί αὐτὸν λέγουμεν, ἔφη, πρὸς τὸ οἴκαδὲ ἀπελ-
 θόντες ἕκαστοι χωρὶς εἶ), ἵ) ὅπου γὰρ ὅσδε στρα-
 τῶν μὲν, ὡς εἴοικε, χωρίζεσθαι συμφέρει;
 ἡμεῖς γοῦν οὐ πολὺν χρόνον δίχα τῶ ἡμετέ-
 ρου πλήθους στρατῶν σάμενοι, δίκην ἐδομεν,
 ὡς καὶ ἡμεῖς ὅτι σάμε. ὅτι τούτῳ Ἀρτάβα-
 ζος, ὁ συγγυῆς εἶ) ποτὲ φήσας Κύρω, εἶ-
 πε ἄδῃ· ἐγὼ δὲ, ἔφη, ὦ Κυαξάρη, ἵ) σούτων
 ἀφάλαξίαν τοῖς πρῶτον λέγουσιν· ἐπι μὲν γὰρ φασιν, ἵ) ὅτι δὲ μὲν ὄντας φράσασθαι. ἐγὼ ἵ)
 λέγω ὅτι ὅτε οἴκει ἡμῶν, ἐστρατῶν μὲν, καὶ γὰρ ἐβουλόμην πολλάκις, τῶ ἡμετέρων καὶ ἡμῶν,

A garem, quæ tua de copiis dimittendis esset
 sententia. Et Cyrus: Ergo iniuste in Hystas-
 spen, vti quidem adparet, culpā ego con-
 fero. Profecto Cyre, ait Hystaspes, iniuste.
 Nam equidem Gadatæ etiam contradice-
 bam, fieri non posse, vt maneat; quod ar-
 cessi te a patre dicerem. Tum Cyrus, quid
 ais? inquit. Et tu hoc efferre ausus es, siue
 ego vellem, siue non? Vero, inquit. Nam te
 supra modum adfectare video, vt illustis
 in Persia circumceas, ac patri demonstras,
 quo pacto singula peregeris. At tu, subicit
 Cyrus, non domum redeundi cupidus es?
 equidem, inquit Hystaspas, non discedam;
 sed heic manēs, imperatorio munere fun-
 gar, donec hunc Gadatam Assyrj domi-
 num fecero. Huiusmodi quædam illi dum
 ferio iocarentur, interea Cyaxares augu-
 sto cultu ornatus prodiit, inque Medico
 folio confedit. Quumque iam conuenif-
 sent omnes, quos oportebat, & silentium
 factum esset, Cyaxares in hac sententiam
 loquutus est: Quia præsens, focij, & Cyro
 maior natu sum, par fortassis est me dicēdi
 principiū facere. Videtur autē mihi nunc
 tempus esse, vt de eo primum differamus,
 utrū adhuc sit e re nostra, bellum geri, an
 copias dimitti. De hoc ipso, ait, dicat ali-
 quis sententiam suam. Hinc primus Hyr-
 canius dixit: Equidem nescio, focij num
 verbis sit opus, vbi res ipse, quod optimum
 est, demonstrant. Omnes enim intelligen-
 mus, plus hostibus detrimenti nos adfer-
 re, si maneamus vna, quā ipsi accipiamus.
 Quo vero tempore seiuncti eramus inter
 nos, agebant illi nobiscum, prout ipsis iu-
 cundissimum, nobis sane grauissimum e-
 rat. Post hunc Cadusius: Nos autem quid
 dicamus, ait, de eo, vt domum profecti se-
 paratim singuli viuamus, quum ne modo
 quidem militantibus adhuc, vt adparet,
 conducatur distractio? Nimirum nos Cadu-
 sij, quum non magno temporis spatio se-
 orsum a copiis vniuersis seiuncti militare-
 mus, pœnas dedimus, quemadmodum &
 vobis cōstat. Post hunc Artabazus, qui se
 cognatum Cyri aliquando dixerat, hac
 protulit: Ego vero hæcenus, mi Cyaxares,
 ab his, qui ante me dixere, dissentio. Aiunt
 hi, oportere nos heic manentes in expedi-
 tione versari: ego autem dico me, quum
 essem domi, in expeditione versatum esse.
 Nam persæpe succurredo ferebam opem,
 quum res nostræ ferrentur & agerentur,

Deliberatio de bello, si ne finis huic imponenda sit, nec ne.

atque etiam pro castellis nostris, uti qui-
 bus insidia struerentur; saepe mihi nego-
 tium est exhibitum, quum & metuerem,
 & in praesidio essem, atque idipsum meo
 sumptu facerem. Nunc & castella eorum
 teneo, & ipsos non metuo, & de iis, quae
 hostium sunt, tum epulor, tum bibo. Ita-
 que non aliter, ac si vita domestica, militia
 sit; haec vero militaria, feriae: conuentum
 hunc equidem frequentissimum minime
 dimittendum arbitror. Post hunc Gobry-
 as ait: Ego vero, focij, haecenus Cyri dex-
 tram laudo. Nihil enim eorum, quae pro-
 misit, mentitur. At si ex hac regione disce-
 ferit, planum est, Assyrium quietem habi-
 turum, nec poenas earum iniuriarum, quas
 vobis inferre conatus est, nec illorum, quae
 in me patrauit, luiturum. Ego autem vicif-
 sim ei poenas iterum dabo, quod amicitiae
 vestrae me adiunxerim. Post omnes hos
 Cyrus inquit: Nec ego sum nescius, com-
 militiones si copias dimittamus, nostras
 quidem imbecilliores futuras, hostium
 vero res rursus habituras incrementum.
 Nam quibuscumque ipforum arma sunt
 adempta, ij celeriter alia facturi sunt: qui-
 cumque spoliati sunt equis, celeriter alios
 sibi de integro comparabunt: pro interfe-
 ctis alij pubescent, & iis nascendo succe-
 dent: ut mirum adeo videri non debeat, si
 celeriter nobis rursus facefcere negotia
 poterunt. Cur ergo Cyaxari, ut de dimif-
 sione copiarum ad vos referret, auctor fui?
 Nempe quia quod futurum est, metuo.
 Video enim tendere aduersum nos eos
 aduersarios, cum quibus nos, in ista tali
 militia, dimicare non poterimus. Nam hi-
 ems adpetit, ac tamen si tecta nos habea-
 mus, non tamen equis ea, non ministris,
 non militum vulgo suppetunt: absque qui-
 bus fit, bellum hosti facere non poterimus.
 Commeatus autem iis in locis, in quae nos
 venimus, a nobismet absumtus est: quo
 non accessimus, nostri metu in munitio-
 nes est conuectus. Itaque hostes hunc ha-
 bent, neque his eripi a nobis potest. Quis
 ergo tam fortis est, quis tam robustus, ut
 aduersus famem & frigus pugnando bel-
 lum gerere possit? Quapropter si hoc mo-
 do militaturi sumus, aio nos vltro dimitte-
 re potius exercitum, quam inuitos a diffi-
 cultate rerum profligari debere. Sin hac in
 militia perseverare volumus, censeo sic no-
 bis agendum esse, ut quamprimu loca mu-
 nita coplura hostibus adimere conemur,
 μη ετι χριωμαι ποιησιν, πειρασθαι ως τυχιστα τω μη εκεινων οχυραν ημας ως πληστα παραιρησιν
 ημιν

Cyri post omnes ferentia.

κχ' οτι τω σφετερων φρουριων, ως επιβου-
 λωσιν, πολλας παραματρας, φο-
 βημους τε κχ' φρασαν, και ταυτα εσρατιον τα
 οικια διαπορων τον εχον μη τα εκεινων φρε-
 ρια, και εφοβουμαι εκεινους, διαχουμαι ο τα
 εκεινων, πινω ο τα τω πολεμιων. ως ου τω
 μη οχι τω φρασαν εχον, τα δε εορτιω, εμοι μη
 εδοκω, εφη. Δια λυθη τιμω δε τιμω ποιησει.
 οτι τω ο Γωβρυας ειπεν εγω δε, ω ανδρες
 συμμαχοι, μεζω μη τωδε επαμω τω Κυρου
 B δεξιαν οσθεν γαρ ψευδεται, ων υπεχετο. ει δε
 απεισιν εκ της χωρας, τω δηλοσι ο μη ασυ-
 ριος αναπαυεται, ου τιων ποινας ων τε υμας
 επεχειρησεν αδικησιν, και ων εμε εποιησεν, εγω ο
 εν ταυ μερω παλιν εκεινω δωσω δικηω, οτι εμιν
 φιλος εχουμι. οτι τωτοις πασι Κυρος ει-
 πεν. Ω ανδρες, εδω εμε λαταν οτι εαν εχε-
 λυαμην ο φρασμα, τα μη ημετρα α-
 δενετρα γηνοιο αν, τα ο τω πολεμιων πα-
 λιν αυησεται, οσοι μη γω αυτω οπλα αφη-
 ριωται, τα χυ αλλα ποιησονται. οσοι τε ιπποις
 C απεφρωται, τα χυ παλιν αλλοις κησον αν-
 η ο τω αποθανοντων ετεροι και εφρησονται
 κχ' οτι κησον. ως τε οσδε θαυμαστοι, ει εν τα-
 χη παλιν ημιν παραματρα παραχυν διωη-
 σονται, τι δη τα εγω Κυρα ερα λογην εκελθ-
 σα εμω λην ταει καλαυσιας τω φραπας δε
 ιτε, εφη, οτι φοβημους ο μελλον. ορα γω ημιν
 αν παλιν παροισι. τα, οισ ημεις, ει ωδε φρα-
 τωσμεθα, ε διωσμεθα μαχαλ. παροισ-
 D ερχεται μη γωρ δε που χησιν, εγαμ δε ει κχ'
 ημιν αυσις εισιν, αλλα μα δια αυ χησιν, ου-
 δε θερα ποιουν, οσδε τα δημω τω φραπω-
 των αν ανθ ημεις οση αν διωαμεθα φρα-
 τωσμεθα. τα δε οτι τωδε οπου μη ημεις
 εληλυθαμην, υφ ημω αν αλωται, οποι δε
 οση αφιγμεθα, δια ο ημας φοβησιν τα αν
 E κεχρησμενοι εισιν εις ερυμαλα. ως τε αυσις μη
 εχον, ημας ο ταυτα μη διωαλ λαμβανην.
 τις ου ετωσ αγαροσ, η τις ετωσ ισχυροσ, οσ λι-
 μω εριχ διωαλ αν μαχοι φρατωσμεθα, ει
 μη εν ετω φρατωσμεθα, εγω μη φημι χη-
 ναυ εκω τα ημας καλαυσια τω φρασαν μαλ-
 λον, η αν ταυ αν μηχουιασ δεχα διωαμ.
 ει ο βουλωμεθα επι φρατωσμεθα, ποδ εγω φη-
 μι

φρατιαν

δηλον η

ωσδε

αισικε-
μισμια

ἡμῶν δὲ αὐτοῖς ὡς πλεῖστα ὄχλησά ποιεῖσθαι. εἰ δὲ
 γὰρ ταῦτα γήνηται, τὰ μὲν ὀπιτηδῆα πλείονα
 ἔξοισιν ὀπότρου ἀνὴρ πλείω διώωνται λαμ-
 βαίνοντες ἀποτίθεσθαι, πολιορκήσονται ὅ ὀπό-
 τρου ἀνὴρ ἡσασιν ὡσι. καὶ δὲ ὄσθεν ἀφ' ἑσθ-
 ἡμῶν τῶν ἐν πελάγῃ πλεόντων. καὶ γὰρ ἐκείνοι
 πλείοσι μὲν αἰεὶ, ὅ ὅ πεπλοσμένοι ὄσθεν
 οἰκότεροι τὰ ἀπλόσου κατὰ λείποισιν. καὶ
 ὅ φερούεα ἡμῶν γήνηται, ταῦτα δὲ τοῖς μὲν
 πολεμίοις ἀλλοτριώσθαι τὴν χώραν, ἡμῶν δὲ
 τῶν ὄσθεν ἀφ' ἑσθ' ἡμῶν ἔσαι πύματα. ὁ δὲ ἴσως
 ἀνὴρ πτες ὑμῶν φοβηθεῖεν, εἰ δὲ ἡσθ' ὀπόρω τῆς
 ἑαυτῶν φερούεαν, μηδὲ τῆτο ὄκνησῆε. ἡμῶν
 μὲν γὰρ, τῆσπερ ὡς οἰκότεν ἀποδ' ἡμῶν μὲν,
 φερούεαν ὑμῶν ἀι ἀδεχόμεθα. τὰ ἐγγύτατα
 χωρία τῶν πολεμίων ὑμῶν ὅ τὰ ὄσθεν
 ὑμῶν αὐτοῖς τ' ἀστυρίας ἐκείνα κτῶσθε καὶ ἐρ-
 γάζεσθε. καὶ γὰρ ἡμῶν τὰ τ' πλοσιόν αὐτῶν δυ-
 κάμεθα φερούεαν ὡς ὄσθεν, ἐν πολλῇ ὑ-
 μῶν εἰρήνῃ, οἰ τὰ ὄσθεν αὐτῶν ἐκείνες, τ' βιο-
 τῶσθε οὐ γὰρ, οἰ μὲν, διωκόντων τῶν ἐγγύς ἑαυ-
 τῶν ὄσθεν κακῶν ἀμελοῦντες τοῖς ὄσθεν ὑ-
 μῶν ὀπιβουλεύσθαι. ὡς ὅ τὰ ταῦτα ἐρρήθη, οἰτε δὲ
 λοι πύματες ἀνισάμενοι συμπεροθυμήσασθαι
 ταῦτ' ἔφασαν, καὶ Κυαξάρης. Γαδάτας δὲ
 καὶ Γωβρύας καὶ τῆσχος αὐτῶν ἐκάτερος, ὡς ὀπι-
 βέψασιν οἰ σύμμαχοι, τῆσχος ἔφασαν,
 ὡς ἑκαὶ ταῦτα φίλια τοῖς συμμάχοις ὑπάρ-
 χον. ὁ οὖν Κύρος, ἐπεὶ ἑώρα πύματες ὄσθεν
 μοις ὄσθεν ὄσθεν ὄσα ἔλεξε, τέλος ἔφη· εἰ
 τῶν ὄσθεν ἀνὴρ βουλεύμεθα ὄσα φάμεν, τῆσχος
 ναί, ποιεῖν ὡς ὄσθεν, ἀ ἀνὴρ ὄσθεν, μη-
 χμας μὲν εἰς ὄσθεν καθαρήν τὰ τῶν πολεμίων
 τείχη, τέκτονας δὲ εἰς ὄσθεν ἡμῶν ὄσθεν πυρρῶ-
 σθαι. ἐν τούτου ὄσθεν ὄσθεν Κυαξάρης
 μηχμας αὐτὸς ποιοσάμενος παρέξεν, ἀλ-
 λῶν δὲ Γαδάτας τὲ καὶ Γωβρύας, ἀλλῶν Τι-
 γράνης. τ' ἀλλῶν δὲ αὐτὸς ὁ Κύρος ἔφασκε πύ-
 μας πύμας, ἐπεὶ ὅ ταῦτ' ἔδοξεν, ἐποεί-
 ζοντο μὲν μηχμοποιῶν, παρῶσθεν ὄσθεν ὄσθεν
 κασοὶ εἰς τὰς μηχμας ὡν ἔδδ. ἀνδρας δὲ ἐπέ-
 σθη, οἰ ἔδοκον ὀπιτηδῆσθαι τοῖς εἰ) ἀμφὶ ταῦτ'
 ἔχον. Κύρος δὲ, ἐπεὶ ἔβλεπε ὄσθεν ὄσθεν ἀμ-
 φὶ ταῦτα, ἐκάτισε μὲν ὄσθεν ἐργάτευμα ἔνθα ἄετο
 ὄσθεν ὄσθεν, καὶ ὄσθεν ὄσθεν ὄσα ἔδδ
 ὄσθεν ὄσθεν ὄσα τὲ ἐρυμνότητος ὄσθεν ὄσθεν, ἐποίησθε ὡς ἐν ἀσφαλῆ οἰ αἰεὶ μόνοντες εἶεν,

ac nobismet complura munire. Nam id si
 fiat, commeatus maiorē habituri sunt co-
 piam ereptā alteris recondent: & obside-
 buntur, qui fuerint ex alterutris inferiores.
 Iā quidē nihil inter nos, & in mari navigā-
 tes, discriminis est. Quippe navigant illi
 quidem semper, sed nihilo magis id, quod
 navigando confecerunt, sibi proprium re-
 linquunt, quam quod cōfectum navigan-
 do non est. At si castella nobis accesserint,
 ab hostibus ea regionem alienabūt, & no-
 bis omnia magis erunt in trāquillo. Quod
 vero nōnulli vestrum fortasse metuerint,
 ne procula solo patrio collocentur in præ-
 fidiis, id minime vobis formidandum est.
 Nos enim, qui sic quoque domo peregri-
 nantes absimus, custodienda recipiemus
 loca hostibus proxima: vos Assyriæ loca
 vobis finitima possidete & colite. Nam si
 nos ea, quæ ab ipsis prope absunt, tueri cu-
 stodiendo præfidiis nostris poterimus, al-
 ta vos in pace, qui loca possidetis procul ab
 ipsis diffita, victuri estis. Neque enim, ut
 arbitror, neglectis malis sibi proximis, infi-
 diati vobis procul remotis poterunt. Hæc
 vbi dicta fuerunt, quū alij surgentes, ad ea
 suas operas & studia promptis animis ob-
 tulere, tum etiam Cyaxares. Gadatas vero,
 & Gobryas, munitionem vterque se ex-
 structuros aiebant, si potestatem eius sibi
 facerent socij; ut etiam illæ a fociis essent.
 Cyrus ergo, quum videret impigre factu-
 ros omnes, quæcumque dixisset, tandem
 ait: Quod si igitur perficere, quæcumque
 dicimus, animus est: quamprimum confi-
 ci, quæ usus poscit, necesse est: nimirum
 machinas ad muros hostium demoliēdos,
 & fabros, qui munitiones nobis excitent.
 Tum vero Cyaxares machinam se fabri-
 caturum & suppeditaturum pollicitus est,
 aliam Gadatas & Gobryas, aliā Tigranes;
 aliam Cyrus ipse curaturum se, uti fieret,
 dixit. Quæ vbi decreta essent, machinarū
 opifices conquirebant, & adparabant sin-
 guli, quæ ad machinas requirerentur, præ-
 fectis etiam nōnullis operi, qui ad hæc cu-
 randa maxime viderentur esse idonei. Cy-
 rus vero, quod animaduerteret, hæc sine
 mora perfectum nō iri: eo loco castra me-
 ratus est, quem putabat & saluberrimum
 esse, & propter illa, quæ aduchi oporteret,
 accessu facillimum: & quæcumque muni-
 tionis egebāt, sic perficiebat, ut quouis tē-
 pore qui remanerēt in castris, in tuto essēt,

κρείττους

τύπυδία
ἐπ' εὐδίας

ἐπίσπερ
εἰς

περὶ ὄσθεν

πλείω

ἔσθε

χρη

αὐτὸς ὁ
κύρος ἐφῆ
δύο πύ-
μας

Cyri sollet
tia singu-
laru.

quamuis exercitus robur aliquando longius a castris abduceretur. Præterea interrogans eos, quibus regionem maxime notam arbitrabatur, e quibus locis plurimum emolumenti exercitus capere posset: semper ad quærendum comæatum educebat, tum ut res exercitui necessarias maxima copia pararet, tum ut rectius valerent, & robusti essent, ex itinerû laboribus; tum etiam ut inter ducendum ordinis seruandi recordarentur. His rebus Cyri occupata erat opera. Ceterum e Babylone transfuga & captiuu narrabant, Assyrium in Lydiam multis cum talentis argenti & auri, opibusq; aliis, & omnis generis ornamentis profectum esse. Quamobrem militum vulgus suspicabatur, adductum metu iam pecunias alibi deponedas exportasse. Cyrus vero, qui hominem intelligeret ea de causa discessisse, ut si quos posset; aduersarios eis excitaret; etiam ipse præfenti animo se parabat, ad id prælium, quod adhuc pugnandum esset. Explebat quoque Persarum equitatum, partim a captiuis, partim ab amicis acceptis equis. Nam hæc ab omnibus admittebat, neque reiiciebat eorum quidquã; siue quis arma ipsi elegantia daret, seu equum. Præterea currus parabat quum de iis, quos ceperat, tum vndecumq; poterat. Ac superiorum quidem temporum agitatione curruum Troianam, & quahodieque Cyrenaici vtuntur, quadrigis inuehendi rationem sustulit & abrogauit. Nam superioribus sæculis Medii, & Syri, & Arabes, & omnes Asiatici curribus sic utebantur, ut nunc Cyrenaici. Existimauit autem Cyrus, partem in exercitu eam, quam esse præstantissimam sit verisimile, quum fortissimi quique sint in curribus, ita velutum vicem explere, neque magnum ad victoriam momentum adferre. Nam trecenti currus, pugnantibus quidem suppeditant trecentos, equos autem mille ducentos requirunt; ac præter hos, aurigas habent, ut par est, quibus illi optimi in exercitu maxime fidunt, ad trecentos. At hi sunt ij, qui nihil hostibus detrimenti adferunt. Hanc igitur curruum agendorum rationem sustulit, proque ea bello aptos currus instruit, rotis firmis, ne facile commiuerentur, & axibus longis, quod minus euertantur omnia, quæ lata sunt. Sellam vero aurigis struxit, veluti turrim, ex lignis firmis. Atque harum sellarum altitudo pertinebant † ad aurigæ cubitos, διφροσι τοῖς ἠνιόχοις ἐποίησεν, ὡς φέρρον, ἰσχυρῶν ζυγῶν ὑψος ὃ τῶν ἐστὶ μέγιστον ἀκάνων, ὡς

Assyrius in Lydiâ proficiscitur.

Cyrus solus Assyrii consilium intelligit.

Cyrus vsum veteris curruum tollit.

Cyrus nos curruum excogitat.

† Lectio marginis e libro Bn densi.

Α εἶπολε καὶ παρῶσα τῆ ἰσχυρῆ στρατοπεδούσασιν. παρῶσα ὃ τούτοις, ἐρωτῶν οἷς ᾤετο μάλιστα εἰδέναι τὴν χώραν, ὃ ποῦθεν αὐτὸς πλῆστα ὠφελοῖτο ὃ στρατεύμα, ἐξήγησεν αὐτὸς εἰς παρῶσας, ἀμα μὲν ὅπως ὅτι πλῆστα λαμβάνοι τῆ γαλιᾶ τὰ ὀπιτηδεῖα, ἀμα δὲ ὅπως μάλλον ὑγαίνοιεν καὶ ἰσχυροῖεν ἀγαπῶντες τὰς πορείας, ἀμα δὲ ὅπως ἐν ταῖς ἀγωγαῖς τὰς τάξεις ὑπομιμνήσκοντο. ὃ μὲν δὲ Κῦρος ἐν τούτοις λέει. ἐκ δὲ βαβυλωνίους οἱ αὐτόμολοι καὶ οἱ ἀλισκόμολοι αὐτὸν ἔλεγον, ὅτι ὁ ἀστυεὶος οἰχοῖτο ἐπὶ λυδίας, πολλὰ τεύχεα ἀργυρεῖα καὶ χρυσεῖα ἄγων, καὶ ἄλλα κτήματα καὶ κόσμον πηροδοσίων. ὃ μὲν οὖν ὄχλος τῶν στρατιωτῶν ἔπειτα λέγει, ὡς ὑπεκτίθειτο ἡδὴ τὰ χεῖρα φοβούμενος. ὃ δὲ Κῦρος, γινώσκων ὅτι οἰχοῖτο συστῆσθαι εἰπὶ δυνάμει ἀντίπαλον, εἰ αὐτὸν ἀντιπαρεσθῆκετο ἐρρωμένως, ὡς μάχης ἐπιδήσον, καὶ ἐξεπέμπετο μὲν ὃ τῶν φερῶν ἰσχυρῶν, τὰς μὲν ἐκ τῶν ἀρχμαλώτων, τὰς δὲ Σπίας, καὶ τὰς τῶν φίλων λαμβάνων ἵππους. ταῦτα γὰρ τὰς πύτων ἐδέχετο, καὶ ἀπεώρειτο ἄσθεν, ἕτε εἴπεις ὄπλον ἐδίδου καλόν, ἐδὲν, ἐδὲ οὐτὲ ἵππων. καλεσθῆκετο δὲ καὶ ἄρματα ἐκ αὐτοῦ διδοῖν τε τῶν ἀρχμαλώτων ἀρμάτων, καὶ ἄλλοθεν ὅπου καλὸν ἐστὶν εἰς ἰσχυρῶν. καὶ τὴν μὲν βραχίονα * διφροῖαν παρῶσεν οὖσαν, καὶ τὴν κυρτωαίων ἐπιῶν [οὖσαν] * ἄρματα τελασσοῖα κατέλυσε. τὸ γὰρ παρῶσεν χροῖον καὶ οἱ ἐν τῆ μηδία καὶ σεῖα καὶ ἀραβία, καὶ πύται οἱ ἐν τῆ ἀσία, τοῖς ἀρμασιν οὕτως ἐχρῶντο, ὡς φέρων οἱ κυρτωαῖοι. ἐδύξε δὲ αὐτὰς, ὃ κέραιον εἰκὸς ἡ εἶς τῆς δυνάμεως, ὃ τῶν βελτίων ἐπὶ τοῖς ἀρμασιν, τῶν ἐν ἀκροβολιστῶν μέρῃ εἶς, καὶ εἰς ὃ κέραιον ὁδὸν μέγα μέρος συμβάλλεσθαι. ἀρματα γὰρ βραχίονα τοῖς μὲν μαχόμενοις παρεῖχε) τελασσοῖα, ἵπποις δὲ ἔτοι χροῖον) ἀραχσοῖα καὶ χυλοῖα. ἠνιόχοι δὲ αὐτοῖς εἰσὶ μὲν, ὡς εἰκὸς, οἷς μάλιστα πιστευοῖσιν οἱ βέλτιστοι, ἄλλοι δὲ * εἰς τελασσοῖα * ἔτοι δὲ εἰσιν οἱ ἕδῃ ὅτι Εἰν τὰς πολεμίας βλάπτοισιν. ταύτην μὲν οὖν τῆ διφροῖαν κατέλυσεν ἀντὶ τῆ τῶν πολεμικήν εἰα καλεσθῆσθαι ἀρματα ἔχουσι ἰσχυροῖς, ὡς μὴ ῥαδίως σιωτῆσθαι, ἀλλ' ὅτι μακροῖς ἦσαν γὰρ ἀναστρέψαι) πύται τὰ πλατῆα. τὸν δὲ † τῶν ἀκάνων τῶν κώνων τῶν κώνων, ὡς

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or continuation of the text, partially obscured by the binding of the adjacent page.

ὡς δυνάμει ἰσχυροῦσι οἱ ἵπποι ἕως τῶν ἄντων
 δίφρων. τὸς δὲ ἰσχυροῦς ἐθερέκισε πρῶτα
 πλῆθος τῶν ὀφθαλμῶν. παρῆκε δὲ καὶ δρέ-
 πονα σιδῆρεα ὡς διπήχεα παρῆκε τὸς ἄξονας
 ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῶν ἔσχατων, καὶ ἄλλα καὶ τῶν
 ἕσχατων ἄξονι εἰς γλῶν βλέποντα, ὡς ἐμβα-
 λουῶτων εἰς τὸς σιαντίους τοῖς δῆμοισιν. ὡς
 δὲ τότε Κύρου ταῦτα κείσεκλάσεν, οὕτω καὶ
 ἐπὶ τοῖς δῆμοισι γράνεται καὶ οἱ ἐν τῇ βα-
 σιλέως χώρα. ἦσαν δὲ αὐτῶν καὶ κάμηλοι
 πολλαὶ τῶν τε τῶν φίλων συσφλεγμαῖαι, B
 καὶ ἀγχιμάλωπι πᾶσαι σινηθροισμέναι καὶ
 ταῦτα μὲν τοῦτοις ἐπαρῆνετο. βουλόμηνος δὲ
 ἴππων καὶ ἄλλων πέντε μύρια ἐπὶ λυδίας, καὶ μα-
 θεῖν ὅτι παρὰ τὸν ἄστυον, ἔδοξεν αὐτῶν
 ὅτι τὴν δόξον ἔξῃ Αρσάσπας ἐλθεῖν ἐπὶ τῆστο, ὁ
 φυλάτων πλῆθος καὶ ἰσχυροῦς. σινηθροισμένη
 γὰρ τῶν Αρσάσπας τοιάδε· ληθῆεις ἔρωτι τῆς
 γυναικὸς, ἡ ἀγαθὴ παρῆκεν ἄλλοις
 αὐτῇ παρῆκε σινηθροισμένη. ἡ δὲ ἀπέφρησε μὲν, καὶ
 ἡ πῆστι τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῶν δόξοντι (ἐφίλη γὰρ C
 αὐτὸν ἰσχυροῦς) οὐ μὲντοι κατηγήρησε τῶν Αρσά-
 σπας παρῆκε τὸν Κύρου, ὁ γούστα συμβαλῆν φί-
 λους ἀνδρας. ἐπεὶ δὲ ὁ Αρσάσπας δοκῶν τὸ π-
 ηρεθῆν, ἀπετύγγλυνεν ἂ ἐβούλετο, ἡ πείλη-
 σε τῇ γυναικί, ὅτι εἰ μὴ βούλοιο ἐκδοῦσα, ἀ-
 κούσα τὸ πῆστοις ταῦτα· ἐκ τούτου ἡ γυνή,
 ὡς ἔδρασε πλῆθος βίαν, σινηθροισμένη, ἀλλὰ
 πέμπει τὸν δυνούχον παρῆκε τὸν Κύρου, καὶ κε-
 λδύει λέξαι ἀπὸ τῶν. ὁ δὲ ὡς ἡκούσεν, ἀγαγε-
 λάσπας ἐπὶ τῶν κρείττωνι τῶν ἔρωτος φάσπον· D
 πῆστοις Αρσάσπας σινηθροισμένη τῶν δυνούχου,
 καὶ κελδύει αὐτῶν εἰπεῖν, βιάζεσθαι μὲν μὴ
 τοιαύτην γυναικί, πείλη δὲ, εἰ δυνάμει, σινη-
 ἔφη κωλύειν. ἐλθὼν δὲ ὁ Αρσάσπας παρῆκε τὸν
 Αρσάσπας ἐλθοῖδρησεν αὐτὸν, τῶν τε καὶ τῶν θε-
 κίω τε ὀνομαζῶν πλῆθος γυναικί, ἀσέβειαν τε
 αὐτῶν λέγων, ἀδικίαν τε καὶ τῶν ἀκράτῆσαν· ὡς-
 τε τῶν Αρσάσπας πολλαὶ μὲν δακρύων ἕσχατων λυ-
 πης, καὶ τῶν δόξοντι δὲ ἕσχατων τῆς ἀγχιμῆς, ἀ-
 πολωλέναι δὲ τῶν φόβω μὴ πῆστοις * πάθη E
 ἕσχατων Κύρου. ὁ δὲ Κύρου καὶ τῶν μαθῶν ταῦ-
 τῶν, ἐκείσε τε αὐτὸν, καὶ μόνος μόνω ἔλεξεν
 ὄρα σε, ἔφη, ὦ Αρσάσπας, φοβούμηνόν τε ἐμὲ,
 καὶ ἐν ἀγχιμῇ δεινῶς ἔχοιτα. πᾶσαι οὖν τούτων· ἐγὼ γὰρ τοῖς τε ἀκούω ἔρωτος τῶν ἄλλων
 αἰσθῆσαι, ἀνδρῶν τε οἶδα καὶ μάλα φρονίμους δοκῶντας εἶναι οἷα πεπνυχησιν ἕσχατων ἔρωτος.

ut equi supra sellas habenis regi possent:
 Aurigas ipsos totos, exceptis oculis, loriceis
 armavit. Præterea falces ferreas duum fe-
 re cubitorum ad axes ab utraque rotarum
 parte adposuit, & alias infra axem, quæ
 terram respiceret: tamquam his in aduer-
 sos cum curribus impetum facturis. Atque
 ut Cyrus id temporis hæc instituit, sic etiã
 hac tempestate curribus hisce utuntur ij,
 qui regis in ditione degunt. Habebat Cy-
 rus etiam per multas camelos tum ab ami-
 cis collectas, tum omnes illas, quæ captæ
 fuerant, congregatas. Et hæc quidem ita
 peragebantur. Quum autem in Lydiam
 exploratorẽ quemdam mittere vellet, ac
 quid rerum Assyrius ageret, cognoscere:
 visus ei fuit idoneus, qui hanc profectioñẽ
 susciperet, illius formosæ feminæ custos
 Araspas. Nã huic Araspæ huiusmodi quid-
 dam euenerat. Quum mulieris eius amore
 captus esset, coactus est eam adpellare de
 consuetudine. Ac negabat quidem illa, vi-
 roque suo fidem seruabat, tamenli abesset,
 quod vehementer eum amaret: non tamẽ
 Araspam apud Cyrum accusabat, amicos
 inter se cõmittere verita. Sed vbi Araspas
 existimans * momentum aliquod se adla-
 turum ad hoc, ut ea consequeretur, quæ
 vellet, mulieri minatus est, ni lubens face-
 ret, inuitam esse facturam: tum vero muli-
 er vim verita, rem nõ amplius occultat, sed
 ad Cyrum eunuchum mittit, eique man-
 dat, ut exponat omnia. Cyrus vbi rem au-
 diuit, edito risu, quod ab amore se nuper
 inuictum ille dixerat, Artabazum cum eu-
 nucho mittit, & dici Araspæ iubet, vim
 quidem tali feminæ adferri non debere;
 quo minus autem persuadeat, si possit, non
 se vetare. Et Artabazus, quum ad Araspam
 venisset, cõuiciis eum infectatus est, quod
 mulierem illam esse depositum diceret, &
 ipsum impium, iniurium, intemperantem;
 adeo quidem, ut Araspes præ dolore mul-
 tum lacrumarũ profunderet, pudore op-
 primeretur, atque etiam metu exanimaretur,
 ne quid ipsi grauius a Cyro accideret.
 Quæ vbi Cyrus cognouisset, arcessit eum,
 & solus eũ solo loquitur. Video te, inquit,
 Araspæ, metuere me, & maximo pudore
 adfici. Verum ab his desiste. Nam audio
 equidem, Deos etiam ab amore victos
 fuisse; & non ignoro, cuiusmodi ab amo-
 re iis etiam hominibus, qui prudentia
 singulari præditi viderentur, acciderint.

ἔπειτα σινηθροισμένη

σινηθροισμένη

ὑπερηθροισμένη

τῶν πῆστοις

ἀκράτῆσαι

ἡπῆσται

Araspas amore inuicenditur erga Parthiam.

Lectio marginis.

Cyrus Araspam consolatur.

Atque etiam ipse de me ipso animaduerti, ita me continentem non esse, ut si formosis adsum, ab eis abstinere negligendo queam. Quin huius ego tibi rei sum auctor, qui tecum illa re inexpugnabili concluderim. Et Araspas sermonem ipsius excipiens: Enimvero tu, Cyre, in his etiam sic te geris, ut in aliis; qui & clemens sis, & delictis humanis ignoscas. Me vero ceteri homines incero obruunt. Nam ex quo rumor de calamitate mea diditus est, inimici de me voluptatem capiunt, amici me conuenientes, ut e medio me subducam, consulunt; ne quid a te mihi accidat, qui graui sis a me adfectus iniuria. Et Cyrus: Certo scias, inquit, Araspa, posse te per hanc hominum de te opinionem vehementer gratam mihi rem facere, & fociis utilitates maximas adferre. Utinam vero fiat, inquit Araspas, ut aliquid ego tibi rursus opportune commodem. Quod si ergo volueris, ait, simulare quasi me fugias, atque ad hostes transire; arbitror fore, ut ab hostibus tibi fides habeatur. Profecto, inquit Araspas, scio futurum equidem, ut etiam per amicos rumor excitetur, quasi te fugerim. Itaque nobis redires, ait, rebus omnibus hostium cognitis. Quinetiam arbitror ita tibi fidem habituros, ut & rationum, & consiliorum suorum te participem facturi sint: nihil ut adeo latere te possit eorum omnium, quæ scire nos cupimus. Proficiscar igitur nunc, inquit Araspas. Nam scire debes, etiam vnum hoc fidei argumentum fore: quod effugisse videbor, ne quid abs te mihi accideret. An & formosam illam Pantheam relinquere poteris? Dux mihi, Cyre, inquit, liquido sunt animæ. Hanc Philosophiam didici modo apud improbum illum magistrum, amorem. Nam vna si esset anima; non & bona simul esset, & mala; neque res pariter honestas & turpes amaret, neque simul eadem & vellet & nollet facere: sed est manifestum, duas esse animas, & vbi sane penes animam bonam imperium est, honestæ res suscipiuntur: vbi vero penes malâ, res illa turpes adgreditur. Nunc quia te socium & adiutorem nancita est anima bona, potior hæc viribus, & longe quidem superior est. Quod si ergo, inquit Cyrus, tibi quoque hoc iter instituendum videtur: sic erit agendum, ut apud illos etiam maiorem fidem inuenias. Nimirum enuntiato ipsis, quæ a nobis gerantur, & quidem sic enuntiato; ut quæ abs te dicentur, maximo sint ipsis impedimento ad ea, quæ facere voluerint. Fuerit autem impedimento, si nos adparatum facere dixeris, ut alicubi agrum ipsorum inuadamus.

Cyri consilia sollicita.

Αὐτὸς δὲ ἐμῶν κατέγων μὴ αἰ κερύρησαι ὡς ἐστὼν καλοῖς τὰ μὴ ἴσασιν αὐτῶν. καὶ σοὶ δὲ ἀμύνην τέπου ἔστω γὰρ ἐγὼ αἰπίος εἰμι· ἐγὼ γὰρ σε συγκατερίζω τάτω τὰ ἀμύνην πρὸς ἄλλους. καὶ ὁ Ἀράσπας ὑπολαβὼν εἶπεν, ἀλλὰ σὺ μὲν ὦ Κύρε, καὶ ταῦτα ὁμοίως εἰ οἶός τῳ καὶ πάλλα, πρῶτος ἴε καὶ συγγνώμην τῷ αἰθραπίνων ἀμύνην. ἐμὲ δὲ, ἔφη, καὶ οἱ ἄλλοι ἀνθρώποι κατεδύσαντο ἄρα. ὡς γὰρ ὁ θεὸς διήλθε τῷ ἐμῆς συμφορᾶς, οἱ μὲν ἐχθροὶ ἐφῆδονταί μοι, οἱ δὲ φίλοι παρεσιόοντες συμβουλεύουσιν ἐκποδῶν ἐχθρῶν ἐμῶν, μὴ τι καὶ πάθω ὑπὸ σέ, ὡς ἠδὲ κηχέτος ἐμῆς μεγάλα. καὶ ὁ Κύρεος εἶπεν, ἀλλοίω ἴδι, ὦ Ἀράσπα, ὅτι ταῦτα τῷ δόξῃ οἶός τ' εἶ ἐμοὶ τε ἰσχυρῶς γαστρίσασθαι, καὶ τοῖς συμμάχοις μεγάλα ὠφελήσασθαι. εἰ γὰρ ἄλλοι, ἔφη ὁ Ἀράσπας, ὅ, πὶ ἐγὼ σοὶ ἐν χαρῶν αἰ γυοίμην αὐτῶν χεῖρῶν. εἰ τοῖω, ἔφη, ἄποποιήσασθαι ἐμὲ φάλαγγι ἐπελοῖς εἰς τοῖς πολεμίοις ἐλθόν, οἱ μὲν αἰ σε πικρῶς θήσασιν ὑπὸ τῶν πολεμίων. εἰ γὰρ αἰμα δὲ, ἔφη, ὁ Ἀράσπας, καὶ ὑπὸ τῶν φίλων οἶδα ὅτι ὡς σε πεφάλαγγας λαόν αἰ παρέχουμι ἐλθόν αἰ τοῖω, ἔφη ἡμῖν πάντα εἰδὼς τὰ τῶν πολεμίων. οἱ μὲν γὰρ καὶ λαῶν καὶ βασιλευμένων κριναιὸν αἰ σε ποιοῖντο ἄρα ὁ πικρῶν, ὡς ἐμὲ δὲ ἐν σε ἰσχυρῶν αἰ βελοῦντα εἰδέναι, ὡς πορθέσομαι οἶω, ἔφη, ἠδὲ ἡνὶ καὶ γὰρ ἔγω, ἴδι, ἐν τῶν πικρῶν ἔσαι, ἴσως ὁ δοκῶν με ὑπὸ σέ τ' ἀμύνησιν τὰ τι παθῶν ἐκπεφάλαγγας ἢ καὶ διωθήσῃ, ἔφη, ἀπολιπέ. τῶν κελῶν Παιθήαν; δὴ γὰρ, ἔφη, ὦ Κύρε, σαφῶς ἔχω ψυχᾶς. νῦν ἔτο πεφίλοσοφικα μὲ τῶν ἀδίκων σοφιστῶν ἔρωτος. ἐγὼ δὲ ἡμία ἴε ἔσο αἶμα ἀγαθῆ τε βεστικῆ κακῆ, ἐμὲ αἶμα καλῶν ἴε καὶ ἀγαθῶν ἔρων ἔρα, καὶ ταῦτα αἶμα βελέται τε καὶ ἐβέλε) πρὸς τῶν ἀγαθῶν τῶν ἀγαθῶν ἴε δὴ ἔσον ἴμην δὴ δὴ καὶ ὅταν μὲν ἢ ἀγαθῆ κακῆ, τὰ καλὰ πρὸς τῶν ὅταν ἢ κακῆ, τὰ ἀγαθὰ ἔπιχρησται. νῦν δὲ, ὡς σε σύμμαχον ἐλαβε, κακῆ ἢ ἀγαθῆ καὶ πᾶν πολὺ. εἰ τοῖω καὶ σοὶ δοκῶ πορθέσασθαι, ἔφη ὁ Κύρεος. ὡς δὲ χεῖρ ποιῶν, ἴνα κακείοις πιστέτερος ἢ ἔσασθαι ἴε αἰ τοῖς τῶν παρ' ἡμῶν, οὕτω τε ἔσασθαι ὡς αἰ αἰ τοῖς τὰ πρὸς σοὶ λεγόμενα ἐμποδῶν μὰ ἴε αἰ εἴη ὡν βούλονται πρὸς τῶν. εἴη δὲ αἰ ἐμποδῶν, εἴη μὰς φάτης παρεσθῶν ἔσασθαι ἐμὲ δὲ πρὸ τῶν ἐκείνων χώρας. ταῦτα

Handwritten marginal notes in Greek script, partially visible on the right edge of the page.

ταυτα γδ ακουοιες ηπον αν παρτι αφενθ αθροισ-
 ζοινοτο, εκαστος τις φοβόμενος κη παρ τη οικου.
 και μηδε, εφη, παρ εκεινοις οπι πλησον χρονον: α
 γδ αν ποιωσιν, οπδμ ειγυτατα ημην ωσι, ταυτα
 μαλιστα ημιν χαρως ειδεναι εσαι. συμβεβηκε
 δι αυτεις κη εκπαθεαται οπη αν δοκη κρατισον
 ει. οπδμ γδ συ απελθης ειδεναι δοκων τ' α
 ξιν αυτων, αναλχσον ετω τε αζηται αυτεις. με-
 τατασσεαζ γδ οκνησοισι κη λωπη δηη μετα-
 ταπειν' εζ' υσπογυς, (α. ραξον). Αρασπας
 μηδ η ετως δεελθων, συλλαβων τεις πισοτα.
 τεις δε ρα ποιτας, κη ειπων παρως πινας οια φετο
 συμφερην τα παραμαλι, ωχετο. η δε Παι-
 θια, ως ηαδετο οιχόμενον τ' Αρασπδμ, πέμ-
 ψατα παρως τ' Κυρον ειπε μη λυπεθ, ω Κυ-
 ρε, οπι Αρασπας οίχε' εις τως πολεμίας. εαν
 γαρ εμε εασης πέμψαι παρως τ' εμδν ανδρα,
 εγω σοι αναδεξομαι ηξεν πολυ Αρασπου πι-
 σοτερον σοι φίλον, κη δωαμιν οιδι οπι οπόσην
 αν διωη' εχον παρεςαι σοι. κη γδ ο μηδ πατηρ
 τδ νω βασιλδωντος φίλος ηω αυτα. ο γ' νω
 βασιλδων κη επεχειρησε ποιε εμε κη τ' ανδρα
 διασπαται απ' δηηλων υβρισην ονω νομι-
 ζων αυτον, οιδι οπι ασμενωσ αν παρως ανδρα,
 οιος συ ει, απαλλαγειη ακουσας ταυτα ο Κυ-
 ρος κελθδ κη πέμψη παρως τ' ανδρα. η δ' επεμ-
 ψενε ως δι εγνω ο Αβραδατης τα παρως τ' ης
 γωακως σύμβολα, κη (αλλα γ' ηαδετο ως ει-
 χεν, ασμενος πορδ' ε) παρως Κυρον, ιπποδεις ε-
 χον αμφι τεις τ' διχαλίας. ως δι ηω παρως τοις τ'
 παρων σαρκοις, πέμψη παρως τ' Κυρον, ειπων
 ος ηω. ο γ' Κυρος [δ'ιθις * αζην κελθδ αυτον
 παρως τ' γωαγα. ως δι ιδετην δηηλους η γυ-
 νη κη ο Αβραδατης, ηαααταν ο δηηλους ως ει-
 κης εκ δισηπισου. εκ τουτου δη λεγα η Παι-
 θια τ' Κυρος τ' οσιότηα κη τ' σωφροσύνην, κη τ'
 παρως αυτ' καποικισιν. ο γ' Αβραδατης ακε-
 στας ειπε τι δν ονω εγω ποιων, ω Παιθια, χα-
 ειν Κυρω υαρ τε σε κη εμω τδ αποδιδδω; τι
 γ' αλλο, εφη η Παιθια, η τ' παρωμενος ομοιος
 παρως εκηνον ει, οιος παρ και εκηνος παρ σε; εκ
 τουτου δη ερχεται παρως τ' Κυρον ο Αβραδα-
 της κη ως ειδεν αυτον, λαβόμενος τ' δεξιας αυ-
 τ' ειπεν ανθ αν συ δ' πεποιηκας ημας, ω Κυ-
 ρε, οκ εχω τι μειζον ειπω η οπι φίλον σοι ε-
 μωτον διδωμι και θεραποιηα και σύμμαχον

A Nam si hæc audient, minus vires vniuer-
 sas in vnum locū colligent, metuente quo-
 libet etiā domesticis rebus. Præterea ma-
 neto, inquit, apud ipsos diutissime. Nam
 maxime nobis opportunum fuerit, ea re-
 scire, quæ facient, vbi proxime a nobis ab-
 erunt. Da item consilium, vt quocumque
 modo fuerit optimum, aciem instruant.
 Etenim posteaquā tu discesseris, qui nos-
 se ipsorum aciei structuram videbere, ne-
 cesse erit, vt eandem ordinum rationem
 retineant. Nam verebuntur aciem muta-
 re, ac si quo alio modo eam sunt immuta-
 turi subito, perturbabuntur. Hoc modo
 digressus Araspas, sumtis secum fidissimis
 famulis, & ad quosdam prolatis iis, qualia
 maxime profutura negotio putabat, dis-
 cessit. Quum autem Panthea discessisset,
 Araspam lenisset, mittit ad Cyrum, qui di-
 ceret: Ne tibi molestum sit, Cyre, quod A-
 raspras ad hostes transierit. Nam si potesta-
 tē mihi feceris mittendi ad maritū meum,
 recipio tibi, venturum amicum longē A-
 raspra fideliorē: atq; etiā scio futurum,
 vt tibi cum quantis maximis poterit copiis
 adsit. Nam huius quidem regis, qui modo
 imperat, pater ei amicus erat: at is, qui iam
 rerum potitur, etiā conatus est aliquan-
 do me ac maritum meū diuellere. Quam-
 obrem fat scio, quum ipsum insolenter in-
 iurium esse ducat, lubens ad virum talem,
 qualis tu es discesserit. Hæc vbi Cyrus au-
 disset, mandat, vt ad maritum mittat: quod
 quidem ipsa fecit. Quum vero ab vxore si-
 gna cognouisset Abradatas, atque etiā
 animaduerneret, qui ceterarum rerum sta-
 tus esset: lubens ad Cyrum cum duobus
 circiter equorum millibus profectus est.
 Ad Persarū vero speculatores vbi perue-
 nisset, mittit ad Cyrum, & quisnam esset,
 significat. Cyrus statim deduci hominem
 ad vxorem iubet. Illi quum mutuo vidis-
 sent, se complexi sunt, vti par erat, ex in-
 sperato. Deinde Panthea Cyri pietatem,
 temperantiam, commiserationem erga se
 recenset. Quibus Abradatas auditis, ait:
 Quid igitur faciam, mea Pãthea, quo gra-
 tiam Cyro quū tuo, tum meo nomine re-
 feram? Quid aliud, inquit Panthea, quam
 vt perinde erga ipsum te gerere coneris,
 atque se ipse erga te gessit: Post hæc ad Cy-
 rum Abradatas venit. quem vbi cōspexit,
 prehēsa ipsius dextra: Pro iis beneficiis, ait,
 mi Cyre, quibus nos adfecisti, non habeo
 quod dicam maius, quam quod amicum
 me tibi, & ministrum, & locum trado.

Araspas
transit ad
hostes per
simulatio-
nem.

Abradatas
ad Cyrum
transit.

χελίος.

πρωμε-
νος εδ
παρ εκει-
νη οιος παρ
εκεινος

Cuiuscumque rei studio teneri te videro, in ea conabor operam tibi meam exhibere quam potero præclarissimam. Et Cyrus: Ego vero accipio, inquit. ac nunc te quidem dimitto, ut cum vxore cænes: deinceps autem tibi etiam meo, cum tuis ac meis amicis, tabernaculo vtendum erit. Secundum hæc quum Cyrum Abradatas videret falcatorum curruū, actum equorum, tum equitum loricatorum studio teneri: operam dabat, ut ex equestribus copiis suis currus centum conficeret, similes ipsius curribus: ac seipsum etiam parabat, ut in curru dux eorum esset. Iunxit autem currum suum ita, ut e temonibus quatuor, & equis octo constaret. Vxor vero ipsius Panthea de facultatibus suis ei loricā auream, & auream galeam, & tegumenta brachiorum confecit. Equos, quibus utebatur in curru, totos æreis tegumentis instruxit. His sane rebus Abradatas occupabatur. Cyrus autem currum ipsius cum temonibus quatuor intuitus, animaduertit fieri posse currum etiam octo temonum, ut octo bouum iugis machinarum infima structura veheretur. Et aberat hic currus cum rotis a terra tribus vlnis. Huiusmodi turres, si cum ordinibus sequerentur, videbantur ei simul phalangi suæ magno adiutmeto, & hostium aciei magno damno futuri. Etiam structuris in hisce tum circuitus fecit, tum propugnacula; & in turrim quamlibet viginti viros imposuit. Postea vero quam omnia, quæ ad currus pertinebant, confecta essent: periculum vecturæ fecit, & multo facilius octo illa iuga turrim cum impositis ei militibus trahebant, quā iugale vehiculum vnum id onus ferret, quod ei ex impedimentis imponebatur. Nam iugo impedimentorum onus, quod fere talenta quinque ac viginti æquabat, imponi solebat. At quum in turri materia tragicæ scenæ crassitudinem haberet, & viri essent viginti, & arma: fiebat, ut hæc in vnum quodq; iugum oneris minus, quam talenta quindecim, conficerent. Postquam animaduertit, nullo negotio currus hos agitari posse; parabat sese, ut turres vna cum exercitu in hostem duceret. Nam in bello captationem condicionis potioris existimabat & salutarem, & iustam, & plenam prosperitatis esse. Id tēporis etiam illi venere, qui pecuniam ab Indo adferebant; ac renuntiarunt, Indum ei talia quædam mandare: Gratum mihi est, Cyre, te mihi significasse, quibus tibi rebus opus esset.

Cyrus è-
Etoiuges
curruis fa-
cit.

* h. e. pon-
deris quod
plastro
vehitur.

Indorum
Rex Cyro
pecunias
emittit.

Ἀχρὶ ὅσα ἀν' ὄρω σε ἀπυδάζοντα, σπυερῆς σοὶ πρῶτον μὲν γίνεσθαι ὡς ἀν' δυνάμει κέρως. καὶ ὁ Κύρος εἶπεν· ἐγὼ δ' ἀέχομαι καὶ νῦν μὲν σε ἀφίμι, ἔφη, σὺν τῇ γυναίκί σου δέπην, αὐτῆς δ' ἐκ παρ' ἐμοὶ ἀεθὸς σε σκίμου σὺν τοῖς σοῖς καὶ ἐμοῖς φίλοις. Ἐκ τοῦτου ὄρων ὁ Ἀβραδάτης ἀπυδάζοντα τὸν Κύρον ὡς τὰ δρεπονηφόρα δέματ' αὐτῶν καὶ ὡς τὴν τεθωρακισμένους ἵππους καὶ ἵππεως, ἐπὶ ἑαυτοῦ σπυετῆς αὐτῶν εἰς ἑκατὸν δέματ' αὐτῶν ἕκ' ἵππων καὶ ἑκάστου ὅμοια ἐκείνῳ αὐτῶν ὡς ἡγήσασθαι αὐτῶν ὅτι τῶν δέματος παρεσκεδάζετο. σπυετῆς αὐτῶν δ' ἐκείνῳ δέματ' ἑξήκοντα μόνον καὶ ἕξ ἵππων ὀκτώ. ἢ δ' Παύστ' ἡ γυνὴ αὐτῶν ἐκ τῆς αὐτῆς χερμῆς χερσὶν αὐτῶν θώρακα ἐποίησε καὶ χροσὶν κρατῶν, ὡσαύτως δ' καὶ ἀεθροχόνα· τὴν δ' ἵππους τῶν ἀμάλους χαλκῶν πασι περὶ βλήμασι καλεσκάδατο. Ἀβραδάτης μὲν ταῦτα ἔσραθη. Κύρος δ' ἰδὼν τὸν δέματον αὐτῶν ἀμάλους, καλεῖ νόσεν ὡς οἷον εἶναι καὶ οὐκ ἀμάλους ποιήσασθαι, ὡς οὐκ ἴδοντο βλαὴν ἀγὰρ τὴν μηχάνῳ τὸ κατὸ τατὸν οἰκημα. ἢ δ' τὸ τὸ τεῖρον μάλιστα δὸ τῆς γῆς σὺν τοῖς ἔργοις. τοῖσι δ' ἐπύργω σὺν ταῖς ἀκροαθῆντες ἐδοκῆν αὐτῶν μεγάλη μὲν ὅτι κείνη ἀμάλους τῆς αὐτῆς φάλαγγι, μεγάλη δ' βλαῖν τῆς πολεμῶν τάξ. ἐποίησε δ' ὅτι τὸ οἰκημῆ καὶ ἀεθρομῶν καὶ ἐπέλαξ· ἀνελίσαζε δ' ὅτι τῶν πύργων ἕκατον ἀνδρας εἶχον. ἐπει δ' ἰδὼντα σπυετῆς αὐτῶν τὰ ὡς τὴν πύργους, πρῶτον ἐλάμβανε τὸ ἀγαθίμου καὶ πολὺ ῥάον ἢ τὰ ὀκτώ ζώων τὸν πύργον καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀνδρας, ἢ τὸ σκδιοφορεκὸν βάρος ἕκατον δ' ζώων. σκδιο μὲν γὰρ βάρος ἀμφοὶ τὰ εἶχον καὶ πέντε τάλαντα ἢ ζώων τὸν πύργου, ὡς ἀρ' ἀραγῆς σκίως, τὸ ζύλων τὰ πᾶρος ἐχόντων καὶ εἶχον ἀνδρων καὶ ὀπλων, τῆσιν ἐγένοιτο ἐλάτων ἢ πέντεκατὶ δεκά τάλαντα ἕκαστω ζώω δ' ἀγῶγον. ὡς δ' ἐγὼ ἐπορεν ἔσεν ἀγῶγον, παρεσκεδάζετο ὡς ἀμάλους ἄσων τοῖς πύργω σὺν ἐραθίμω, νομίζων τὸ ἐπ' ἀμάλους πλεονεξίαν, ἀμάλους ὅτι τῆσαν τὴν ἐπι- ἀμάλους βαρος. καλοσύνην καὶ ἀδαιμονίαν ἠλθον δ' ἐπ' ἑκατὸν τῶν χερσὶν καὶ ὡς ἰνδὸς χερμῆς ἀδόντες, καὶ ἀπ- ἠήγηον αὐτῶν, ὅτι οἶνδος ὅτι ἐπέλαξ τοιαῦτα ἐγὼ, ὡς τὸ Κύρος, ἠδουμαι ὅτι μοι ἐπήλαξ ὡς ἐδέου, καὶ βε-

* ἀμάλους

ὡς ζώων
τὸ πύργου
τὰ πᾶρος
ἐχόντων

* ἐπέλαξ
τὸ ἀγῶγον
νον ὅτι
ἀμάλους
βαρος.

Σκίως

Κύρος, ὅτι
ἀπὸ τῆς

καὶ βε-

καὶ βούλομαι σου ξένος εἶναι, καὶ πέμπω σοι χρῆ-
 ματα καὶ δῶρων δέη, μετὰ πέμπτου. ἐπέσταλ-
 ταί τ' οἱ παρ' ἐμοῦ ποιῆν ὅ, τι αὐτὸν κελεύεις.
 ἀχρυσάσας δ' ὁ Κύρος εἶπε· κελεύω τοῖνυν ὑμᾶς
 τῆς μὲν δόξης μόνον ἔνθα καλεσκηνώκατε,
 φουλατῆν τὰ χρῆματα, καὶ ζῆν ὅπως ὑμῖν ἠδι-
 σό. [ὅστι *] ἴδης δὲ μοι ἐλθόντες ὑμῶν εἰς τῆς πο-
 λεμίας, ὡς πῶδα τῆ ἰνδοῦ πρὸς συμμάχιας,
 καὶ τὰ ἐκείνων ἰδόντες, ὅ, τι αὐτὸν λέγουσιν τε καὶ ποιοῦ-
 σιν, ὡς ἄρα ἀπαγγέλλαι ἐμοὶ τε καὶ τῶν ἰν-
 δῶ καὶ ταῦτά μοι καλῶς ὑπορητήσῃτε, ἔτι B
 μάλλον ὑμῖν χάριν εἰσομαι τοῦτου ἢ ὅ, τι χρῆ-
 ματα παρέστε ἀγρόντες, καὶ γὰρ οἱ μὲν δούλοισι εἰσι-
 κότες κατὰ σῶσαι ὁσὲν ἄλλο δυνάμει εἰδόν-
 τες ἀπαγγέλλειν ἢ ὅσα πρῶτες ἴσασιν· οἱ δ' οἱ
 ἔτι οἱ οἱ ὅ, τι ὑμεῖς ἄνδρες πολλάκις καὶ τὰ βυ-
 λόμενα καταμενύοντες. οἱ μὲν δὲ ἰνδοὶ,
 ἀχρυσάσας ἠδέως καὶ ξενισθῆναι τότε πῶδα
 Κύρω, συσκευασάμενοι τῆ ὑπεραία ἐπορεύον-
 το, ὑποχρόνοι ἢ μὲν καὶ μαθητῆς ὅσα αὐ-
 τῶν δυνάμει πλησῆσαι ἐκ τῶν πολεμίων, ἠξῆν τ' ὡς C
 δυνατὸν τάχιστα. ὁ δ' ὁ Κύρος τὰ τε ἄλλα πρὸς
 τὸν πόλεμον παρεσκεύαζεντο μεγαλοπρεπῶς,
 ὡς δὲ ἂν ἴδῃ ὁσὲν μικρὸν τὸ ὑπονοῶν πρῶτα τῆν
 ἐπεμψῆστο ἢ ἕ μόνον ὧν ἔδδοξε τοῖς συμμάχοις,
 ἀλλὰ καὶ εἰν ἐνέβαλλε πρὸς ἀλλήλους τοῖς
 φίλοις, ὅπως αὐτοὶ ἕκαστοι φαινοῦνται καὶ διο-
 πλότατοι καὶ ἰπποκώτατοι καὶ ἀκρονιστικώτατοι καὶ
 βολκώτατοι καὶ φιλοπονιώτατοι. ταῦτα δ' ἔξαρ-
 γάζετο ὅ, τι τε καὶ θήρας ἔξαρων, καὶ ἡμῶν τοῖς
 κρατίστοις ἕκαστα χῆν καὶ τοῖς δρῆσι καὶ οἱ εἰώ- D
 ρα ὅ, τι μελεμύδης τοῦτου ὅπως οἱ τ' αὐτὸν κρᾶ-
 τισοὶ ἔσοιται φραδίωται, καὶ τέπειν ἐπαμνάντε
 παρῶζωε καὶ χαρῆζομῶνος αὐτοῖς ὅ, τι δυνάμει
 το. εἰ δὲ ποιεῖ θεοῖαν ποιοῖτο, καὶ εὐορτίω ἀγροί, καὶ
 ἐν ταύτῃ ὅσα πολέμου ἕνεκα μελετῶσιν οἱ
 ἀνδρῶποι, πρῶτων τοῦτων ἀγῶνας ἐποιεί. καὶ
 ἀθλα τοῖς νικῶσι μεγαλοπρεπῶς ἐδίδου, καὶ
 ἡ πολλὴ δόρυμία ἐν ταῖς φρατρίμασι. ταῖς
 δὲ Κύρω ἡδὸν πῆδη ἀποτελεσμένα ἡ, ὅ-
 πῃ ἔβουλετο ἔχων φραδίεσθαι, πλὴν τῶν E
 μηχδμῶν, καὶ γὰρ οἱ πέρσαι ἰππῶεις ἐκπλεῶ ἠδὲ
 ἦσαι εἰς τῆς μυείας καὶ τὰ δρῆματα τὰ δρε-
 πτηφόρα ἄ τε αὐτὸς καλεσκῶσεν, ἐκπλεῶ
 ἠδὲ ἦν εἰς τὰ ἕκαστα, ἄ τε Ἀβραδάτης ὁ σέπιος
 ἐπεχείρησε καὶ τὰ σκῶσεν ὁμοῖα τοῖς Κύρω,

Equidem mihi tecum hospitij ius esse vo-
 lo, & pecunias tibi mitto. Quod si etiam a-
 liis tibi sit opus, mitte qui adferant. Præ-
 terea mandatum est iis, qui a me ad te ve-
 niunt, ut quidquid tu iusseris, faciant. Quæ
 quum audisset Cyrus: lubeo igitur, ait, ut
 alij vestrum iis in tabernaculis heic reman-
 neant, in quæ vos recepistis; atque harum
 pecuniarum custodes sint, & iucundissi-
 mam sibi vitam agant: tres autem vestrum
 ad hostes profecti, quasi ad sint ab Indo so-
 cietatis ineundæ gratia, cognitis istic re-
 bus omnibus, quid dicant, quidue faciant,
 quamprimum & mihi & Indo renuntient.
 Atque in his si mihi egregiam operam na-
 uabitis, maiores etiam vobis gratias habe-
 bo, quam quod pecunias adtuleritis. Nam
 exploratores seruis similes nihil aliud,
 quod sciant, renūtiare possunt, quam quæ
 nota sunt vniuersis. At eiusmodi homines,
 quales vos estis, sæpenumero etiam con-
 filia cognoscunt. Quæ quum Indi luben-
 ter audiissent, & hospitio tunc a Cyro libe-
 raliter accepti fuissent: paratis rebus suis,
 postridie proficiscebantur, sancte polliciti
 se, vbi de hostibus quantum maxime lice-
 ret, didicissent; quam fieri posset celerrime,
 redituros. Et Cyrus quum alia parabat
 ad pugnam magnifice, ut erat sane vir talis,
 qui nihil exiguū gerere cogitaret; tum
 non solū ea curabat, quæ socij censuissent,
 sed etiam contentionem inter amicos ex-
 citabat, ut armati singuli pulcherrime, &
 equitandi, iacula fibrandi, sagittis ferendi
 peritissimi, laborumq; patientissimi con-
 spicerentur. Atque hæc effecit, tum ad ve-
 nationes eos educendo, tum præstantissi-
 mos vbiq; præmiis & honoribus ornan-
 do. Quin & præfectos, quos videret stu-
 diose operam dare, ut milites ipsorū quam
 optimi essent, partim collaudando excita-
 bat, partim eis gratificando, quacumque
 in re posset. Quod si rem sacram aliquan-
 do faceret, festumue diem ageret: tū quo-
 que de iis omnibus, quæ homines belli
 causa exercent, ludos & certamina insti-
 tuebat, & præmia victoribus magnifice
 largiebatur; ut multa iam in exercitu esset
 hilaritas. Erant autē Cyro perfecta prope-
 modū omnia, quibus ad expeditionē erat
 vsurus, extra machinas. Nam Persicorum
 equitum numerus ad decem millia plene
 iam exereuerat, & falcati currus, quos ipse
 parauerat, prope centum erant confecti;
 & totidem alij, quos Abradates ille Sufius
 Cyri curribus similes parados susceperat.

βυλευόμενα

ὡς αὐτῶν δυνατῶν

τὸ πρῶτον

αὐτῶν

Etiā Cyaxari Cyrus auctor fuerat, vt cur-
rus Medicos ad eundem modum ex Tro-
iana Libycaque curruum forma immuta-
ret; qui & ipsi numerum ad centum alios
plenum habebant. Præterea delecti erant
pro camelis milites, in singulos duo sagit-
tarij. Maxima vero pars exercitus hoc erat
animo, quasi qui omnino iam vicissent, &
quasi hostiū adparatus nullius essent mo-
menti. Quum autem illis sic adfectis, Indi
ab hostibus rediissent, quos speculandi
caussa Cyrus miserat; ac dicerēt, Cræsum
lectum esse ducem & imperatorem omni-
um hostium: & decretum, vt omnes reges
focij, suis quisq; cum copiis vniuersis, ad-
essent: vt maximam pecuniae summā con-
ferrent, impendendam partim ad condu-
cendos milites, quoscumque possent, par-
tim ad danda munera, quibus oporteret:
præterea conductos iam permultos esse
Thracas, qui machæras gestarent: Ægy-
ptios nauigijs aduehi, quos aiebāt esse nu-
mero ad centum viginti millia, cum scutis
ad pedes vsque pertinentibus, hastisque
magnis, quales nunc etiam habent, & co-
pidibus: Cypriorum quoque copias naui-
gijs aduehi, iamque adesse Cilicas omnes,
& Phrygas vtrosque, & Lycaonas, & Pa-
phlagonas, & Cappadoces, & Arabes, &
Phœnices, & cū Babylonio rege Assyrios,
& Iones, & Æolenses, propeque Græcos
omnes Asiam incolentes, Cræsum sequi
coactos esse; & eundem societatis ineun-
dæ causa legatos etiam Lacedæmonē mi-
sisse: exercitum ipsum propter Pactolum
amnem cogi, ac progressuros deinde ver-
sus Thybarrā, vbi nunc quoque barbari
Syriæ inferioris incolæ, qui regis imperio
continentur, cogi solent: omnibusque de-
nuntiatum esse, vt rerum venalium forum
eo conferrent: quumque prope his gemi-
na captiui etiam dicerent: (dabat enim o-
peram Cyrus, vt caperentur aliqui, de qui-
bus nō nihil exquirere posset: atque etiam
mittebat exploratores, seruatorum specie,
quasi si trās fugæ essent) hæc igitur quū Cy-
ri exercitus audiisset, sollicitus esse quis-
que cepit, vti consentaneum erat; & ince-
debant maiori cum silentio, quam cōsue-
uissent; magnaq; pars eorū non admodum
hilaris cernebatur. Præterea in circulis cō-
gregabātur, & omnia plena erant interro-
gantium de his rebus, & colloquentium.

Hostilium
copiarum
multitudo.

†al. Thym-
barra, &
Thymbra-
iam, &
Thymbra-
idem, &
Thymbri-
um, infra,
* Asia

† tristitia in
exercitu
Cyri.

γεῖο, ὡς ἄν εἶχες, ἡσυχίαι τε καὶ τελευ-
τῶν ὡς εἰώθεισι διεφοίτων, Φαίδροι τε οἱ πολλοὶ ἐ-
πὶ πύργῳ ἐφαί-
νοντο, ἡλικιωῦτό τε, καὶ μετὰ τῷ πόρῳ ἀλλήλους ἐρωτῶντων ὡς τῶν, καὶ ἀγαλλεργιδίων.
ὡς ὅ

καὶ ταῦτα ἐκπλεαῖ ἰσὺς εἰς ἄλλα ἐκατόν. καὶ
τὰ μηδικὰ δὲ ζῆματὰ ἐπέπείχει Κρόσος
Κυαζάρῳ εἰς τὸν αὐτὸν ἔθρον [τὸν * με-
τακράσιας ἐκ τῆς βωικῆς καὶ λιβυκῆς δι-
Φρείας: καὶ ἐκπλεαῖ καὶ ταῦτα ἰσὺς εἰς ἄλλα
ἐκατόν. καὶ ὅτι τὰς καμήλους δὲ ἐκτρέφ-
γμένοι ἦσαν ἄνδρες δύο ἑφ' ἐκάστῳ πύρ-
ῳ καὶ ὁ μὲν πλῆθος φρατῶς οὕτως εἶχε πύ-
ργῳ, ὡς ἡδὴ πύργῳ κεκρητηκώς,
καὶ ὁ δὲ ἄλλῳ τῷ πολέμιον ἐπεὶ δὲ οὗ-
τω ἀγαλλεργιδίων ἦλθον οἱ Ἴνδοι ἐκ τῆς πο-
λεμίων, οἷς ἐπέπομφε Κρόσος ὅτι τὰς κα-
σταπῆ, καὶ ἐλεγον, ὅτι Κροῖσος μὲν, ἡγεμὼν
καὶ φρατῆς πόρῳ ἡρημίδιος εἶη τῶν πολε-
μίων, δεδογμένον δ' εἶη πᾶσι τοῖς συμμά-
χοις βασιλεῖσι πάση δυνάμει ἐκαστον παρ-
ῆναι, ζῆματὰ δὲ εἰσφέρειν πᾶμπολλα, ταῦ-
τα δὲ τελῆν καὶ μισθομῶν οἷς δυνάμῳ,
καὶ δωρομῶν οἷς δέοι ἡδὴ καὶ μεμιασ-
μῶν ἔσθ' πολλοὺς μὲν θρακῶν μαχαροφό-
ροις, αἰγυπῆσι δὲ φρατῶν καὶ ἀριθμὸν ἐ-
λεγον εἰς δωδεκά μυριάδας σὺν ἀσπίσι τῆς
ποδῆρεισι, καὶ δόρασι μεγάλοις, οἷα ἄν καὶ
νῦν ἔθροισι, καὶ ἠσπίσι φρατῶν δὲ καὶ κυ-
πρίων φρατῶν μαῖνη, παρῆναι δὲ ἡδὴ καὶ ἐ-
λικίας πόρῳ καὶ φρύγας ἀμφοτέρους, καὶ
λυκάονας καὶ παφλαγῶνας καὶ κατωπαδ-
κας καὶ ἀρεβίους καὶ φοίνικας. καὶ σὺν τῷ
βαβυλωνίῳ φρατῶν τῆς ἀσσυρίῳ, καὶ ἰω-
νας δὲ καὶ ἀγολέας, καὶ φρατῶν πόρῳ τῆς ἐλ-
δίωνας τῆς ἐν τῇ ἀσία ἐποικιστῶν σὺν
Κροῖσῳ ἰσὺς ἑκατάκτα ἐπέσταται. πεπομφέ-
ναι δὲ Κροῖσον καὶ εἰς λακεδαίμονα ὡς συμ-
μαχίας συλλέγεσθαι δὲ φρατῶν ἀμφο-
τῶν πακτωλὸν ποταμὸν, φρατῆναι ὅ μὲν ἐπὶ
ἀλλοῖς εἰς τὴν βαρῶν, εἶτα καὶ νῦν ὁ σύλλογος
τῶν ἐπὶ βασιλείᾳ βαρβάρων * τῶν κατω-
συρίας, καὶ ἀγροῦ πᾶσι παρηγέλαθαι ἐν ταῖς
φρατῶν καμῖζον φρατῶν δὲ τούτοις ταῦτα ἐλεγον
καὶ οἱ ἀγροῦ πᾶσι (ἐπεμελῆτο γὰρ ὁ Κροῖ-
σος, ὅπως ἀλίσκοντο παρ' ὧν ἐμελλε πέσει-
σθαι π' ἐπεμπε ὅ καὶ δούλοισι εἰσκήσας κατὰ
σχόποις, ὡς ἀγροῦ) ὡς οὖν ἡγεύσε ταῦτα
ὁ φρατῶν τῶ Κρόσου, ἐν φρατῶν τῶν ἐκαστος ἐλί-
δίωνας

ἐμμέσ-
ρα. ὅ
συμ-
βόλια, ὅ
συμμέ-
σαι. ὅ
συμμέ-
σαι. ὅ
συμμέ-
σαι. ὅ
* ἡ κατω-
αἰσας

ως εηθετο ο Κυρος φόβον διαφέροντα εν τη
φρασίᾳ, ουκ ελεγε τις τε δεχοντες τινεσφρα-
ιδιμεν, κχ πολυτασ οπισων ανθυμουτων βλα-
θη εδοικε πη γινεσθαι, κχ απεθυμου μινων ω-
φελσα. παρσπε τῃ τοισ υπηρεταις, κχ αλλοσ ει-
πισ βελαιοτο τινεσφφωρων τῃ παρσιςαοθαι
ακροσούμμοσ τινεσφφωρον, μη κωλυνη. επει δε
συνηλον, ελεξε λσαιδε. Ανδρες συμμαχοι, ε-
γα τοι υμασ σικεκαλεσα, ιδων υνασ υμιν,
επει αι αγγελια ηλητον εκ τινεσφφωρον πολειμων, πα-
νω εοικετασ πεφοβημμοισ ανθρωποισ. δοκεσ γαρ
μοι θαυμασον ει, ειπασ υμιν οτι μη οι τπο-
λεμοι λεγυν) συλλεγεσθαι δεδοικεν, οπι τῃ η-
μοισ πολυ μιν πλεισσ σικελεγμα νυν, η
οτε σικωμιν εκεινοισ, πολυ δε αμφοσ σικε
τῃ παρσικωσασμεθα νυν η παρσικεσεν. ταυ-
τα δε η ορωνητεσ ε θαρρφητε. ω παρσικεσεν, εφη,
πι δε ητ αν εποιησαστε οι νυν δεδοικετασ, ει ηγ-
γηον υνεσ τα παρ ημιν νυν οντα. ταυτα αντι-
παλα ημιν παρσικοντα, κχ παρσικον μιν ηκουε-
λε, εφη, οπι οι παρσικεσεν νικησασινεσ ημασ, ουτοι
παλιν ερρηνηται, ερηνητεσ εν ταισ ψυχαισ κχ πολε-
νικεσ εκησασινεσ, επετα τῃ, οι τοτε εκησασινεσ
τινεσ ταυτων κχ ακροσνησων τασ τῃ ακροσολισαεσ,
νυν ετοι ερχονται, κχ αλλοι ομοιοι τούτοισ πολ-
λαπλασοιο. επειτα τῃ ωσπαρ ετοι οπλισαμε-
νοισ περι τοτε σικων, νυν ετασ κχ οι ιπ-
πεισ αν τῃ παρσικωσασμενοι παρσικεσεν τῃσ ιπ-
πεασ παρσικεσεν. κχ τα μιν ποσα κχ ακρηπη
δσπεδεδοικεμακασι, παλτον τῃ εν ισχυροτεσιν ε-
κεσασ λαβων παρσελαυνησ εχεσνέση), ωσ εκ
χρεσ τῃ μαζην ποιησούμμοσ. επι τῃ δεμαθα
ερχεται, α εχ ετασ εσηζετασ, ωσπαρ παρσικεσεν
δσπεσραφεντα ωσ εισ φυγην, δλλ οτε ιπ-
ποισ εισ κχ παρσικωσασμενοι οι εν τοισ παρ-
μασιν, οτε κωλοχοισ εν πυρρησ εσασεσυλινοισ,
τα υαρεχοντα απηνητα σικεερεσασμενοι θω-
ρεξι κχ κρενεσ. δερεπμα τε σικεπα παρ-
τοισ αξοισ τῃ παρσικεσασινεσ, ωσ ελωντεσ κχ ου-
τοι δσθισ εισ τασ ταξασ τῃσ εναντιων. παρσικεσεν
επι κρημηλοισ εισιν ανδοισ, εφ ων παρσελαυνησ,
ων μιασ εκασην εκαστον ιπποισ σικε αν αναρηνηλο
ιδωντεσ. επι τῃ πυρρησ ερηνητεσ παρσικεσασιν, αφ
ων τοισ μιν αν τῃσ δερησοισιν, υμασ τῃ βδηον-
λεσ κωλοσσοισιν εν τα ισσοπεδα μαχεσασ. ει δε η ταυτα ηγελλεπισ υμιν εν τοισ πολειμοισ οντα, οι
νυν φοβεσ μμοισ τι αν εποιησαστε; ο ποτε απαρηγηομμοιν, οπι κρεσασ μιν ηρηνηται τοισ πολειμοισ

A Cyrus, ubi metum peruagari exercitum a-
nimaduertit, tum copiarum praefectos co-
uocat, tum eos omnes, qui si deiectis essent
animis, damnum; si alacribus, uilitate ad-
laturi viderentur. Praedixit etiam adpari-
toribus, ut si quis alius quoque grauis ar-
maturae militum adstare vellet, hanc ora-
tionem audirurus, ne prohiberent. Vbi con-
uenissent, in hanc sententiam loquutus est:
Conuocaui ego vos, socij, quia nonnullos
vestrum video, posteaquam ab hostibus
venere nuntij, simillimos esse hominibus
perterritis. Equidem miror, quemquam
vestrum formidine corripi, quia dicantur
hostes colligi: ac non potius vos animis esse
fidelibus, quum videatis & multo maiore
numero nos iam collectos, quam id tempo-
ris, quum eos vinceremus; & multo nunc
Dei ope, quam antea, melius instructos.
Dij immortales, aut, quid facturi tandem
fuissetis, qui iam metu estis percussi, si qui
nuntium adtulissent, aduentare copias ad-
uersarias, ab iis rebus instructas, quae apud
nos sunt? si primum audiretis, eos, qui pri-
us nos vicissent, rursus venire, ac victo-
riam in animis habere, quam aliquando ad-
epti essent: deinde eos, qui tum & sagitta-
riorum, & iaculatorum uelitationes fre-
gissent, nunc aduenire cum aliis sibi simi-
libus multo pluribus. Praeterea quemad-
modum hi tunc armati vicissent pedites, et
sic nunc equites ipsorum instructos, ad e-
quites accedere: reiectisque arcibus & ia-
culis, & accepta quemque tragula vna, ea-
que firmiore, apud animum statuisse ade-
quitare, ut comminus pugnam ineat. Ve-
nire item currus, qui non ita constituendi
sint auersi velut ad fugam, sicut prius: sed
equos in curribus cataphractos esse,
aurigas in turribus ligneis stare, quo-
rum partes corporis eminentes omnes lo-
ricis ac galeis tectae sint, & falces ferreas ad-
axes aptatas esse, quo & illi statim in ad-
uersariorum ordines impetum faciant. Prae-
ter haec habere ipsos camelos, quibus ad-
uehantur, quorum vnum vel centum equi
videre non sustineant. Aduentare item
eos cum curribus, de quibus sint opem la-
turi suis, & vos ei aculando impedituri,
quo minus in planicie dimicetis. Haec igitur
si quis vobis, qui iam in metu estis, nu-
tiaret hostibus adesse, quid facturi essetis?
quando (iam adeo perturbamini) adlatis
nuntijs, quod Cræsum hostes imperatorem

περσις-
σα

πολεμοι
σικεσυν-
τασδεδ-

† τοισ

ακροσ-
λας

† περσις-
λας, ad-
fixos esse
clavis.
schohion
lib. m. f.

Cyrus suos
terrorem
exiit.

οὐκ οὕτως δὴ ὁ Κυροῦ ἤρχετο λόγῳ τοιοῦδε·
 Ἄνδρες, σύμμαχοι, αἱ μὲν ψυχὰς καὶ τὰ σώμα-
 λα καὶ τὰ ὄπλα, οἷς δεήσθημεν, ἐκ πολλῶν ἡ-
 μῖν σὺν θεῶ παρσκευάσασιν· νῦν δὲ ὅτι τῆδε
 δὴ εἰς τὴν ὁδὸν συσκαθάσεσθε αὐτοὺς τοῖς ἡμῖν, καὶ ὅ-
 πόσοις τε βράποσι χρωμέσθε, μὴ μεῖον εἴχησιν
 ἡμερῶν· ἐγὼ γὰρ λογιζόμενος εὐερίσκω, πλε-
 ούων ἢ πεντακάδεκα ἡμερῶν ἐσομένων ὁδῶν,
 ἐν ἧ ὁδοῦν δὴ ῥησόμεθα τῶν ὀπιτηδείων· ἀνε-
 σκαθάσαι γὰρ, ἡ μὲν ὑφ' ἡμῶν, ἡ δὲ ὑπὸ
 τῶν πολεμίων, ὅσα ἐδιώξατο· συσκαθάσεσθε
 οὖν καὶ οἴνον μὲν ἰχθυῖον (αἷον γὰρ οὕτως οὔτε
 μάχεσθαι οὔτε ζῆν διωαίμεθα αὐτὸν) οἶνον δὲ
 τοσούτον καὶ ἔχων ἑκάστον ἄλλο ἰχθυῖον ἐσται
 ἐπίσπασμα ἡμῶν αὐτοὺς ὑδροποίησιν· πολλὴ γὰρ ὄσιν
 τῆς ὁδοῦ αἰνός, εἰς ἃ οὐδ' ἂν πόρῳ πολὺν οἴ-
 νον συσκαθασώμεθα, ἀφ' ἑκαστοῦ ὡς οὖν μὴ
 ἐξαπίνης αἰνοὶ ἡρόμενοι νοσήματι πᾶσι
 πίνωμεν, ἀλλὰ καὶ ποίησιν ὅτι μὲν τὰ σίτην νῦν
 ἀφ' ἑστέροιο πίνωμεν ὑδῶρ· τὸ γὰρ ἦδη
 ποιούμετες οὐ πολὺ μεταβαλοῦμεν· καὶ γὰρ ὡς
 αὐτῶν ἀφίστασθαι, ὑδατι μεμιγμένον αἰεὶ πῶ
 μάλα ἐσθίει καὶ ὡς ἄριστον ὑδατι δεδωμέ-
 νον τὸ δέσπον, καὶ τὰ ἐφθὰ ὅτι πόρῳ μὲν ὑδατος ἐ-
 πλείου ἐσκαθάσαι. μὲν δὲ οἶνον εἰ οἶνον ἢ ἐ-
 πιπίνωμεν, ὁ δὲ μὲν ἔχοντα ἡ ψυχὴ ἀνα-
 παύσει· ἐπέφρα ἢ καὶ τὸ μὲν δέσπον ἀφαι-
 ρῆσιν καὶ, ἕως αὐτῶν μὲν ὑδροποῖται ἡρόμε-
 νοί· καὶ γὰρ καὶ μικρὸν ἢ μετὰλλαξίς πᾶσαν ποίη-
 φύσιν ὑποφέρῃσιν τῆς μεταβολῆς· διδάσκει ἢ
 καὶ ὁ θεός, ἀπάγων ἡμᾶς καὶ μικρὸν ἐκ τοῦ
 χιμῶνος εἰς δὲ ἀνέχεσθαι ἰχθυῶν τάλπη, καὶ
 ἐκ τοῦ τάλπος εἰς τὸν ἰχθυῶν χιμῶνα ὃν καὶ
 μιμουμένους, εἰς ὃ δεῖ ἐλθεῖν παρθετισμένους
 ἡμᾶς ἀφίκνεσθαι· καὶ δὲ τῶν φρωμῆς ἢ βά-
 ρους εἰς τὰ ὀπιτηδεία ἢ καὶ ἀπαρῶντα· καὶ
 μὲν γὰρ ὀπιτηδεία πᾶσι πίνοντα, ὅσα ἀφαι-
 ρῆσαι φρωμῆς δὲ εὐδαιμόνεις μὴ δεήσειτε,
 ὡς οὐχ ἡδέως καθευθήσετε· εἰ δὲ μὴ, ἐμὲ ἀι-
 πῶσθε· ἐσθὴς μῦθοι ὅτ' ἔστιν ἀφρονότερα
 παροῦσα, πολλὰ καὶ ὑγιάνοντι καὶ κάμνοντι
 ὀπιτηδεία· ὅσα δὲ καὶ ὁπῶσθε σκευάζασθαι, ὅσα
 ἔστιν ὅσα ὀπιτηδείων, καὶ δριμύα, καὶ ἀλμυ-
 ρά· τῶντα γὰρ ὀπιτῶν τε ἄρα, καὶ ὀπι-
 πλῆσον δριμύα· ὅτ' ἂν δὲ ἐκβαίνωμεν εἰς ἀ-
 κέραια, ὅπου ἡμᾶς εἰκὸς ἦδη οἴων λαμβάνειν, καὶ ἁμῶν καὶ αὐτὸν πᾶσι συσκαθάσασθαι

A tum vero Cyrus huiusmodi orationem est
 orsus: Iam dudum, socij, tu animi, tu corpora,
 tum arma, quibus utendum erit, ope Dei
 nobis parata sunt. Nunc vero comectus ad
 iter comportandus est, tam nostra, quam
 iumentorum, quacumque habemus, ope-
 ra: isque non minor, quam viginti dierum.
 Etenim ratiocinando reperio, nos plurium,
 quam quindecim dierum, viam habitu-
 ros, in qua nihil comectus inueniemus.
 Nam auectus est partim a nobis, partim ab
 hostibus, quantum quidem illi potuerunt.
 B Quamobrem conuafari necesse est, quan-
 tum satis sit cibi; (nam absque hoc sit, nec
 preliari, nec viuere possimus) & vini tan-
 tum habere quemuis oportet, quantum
 satis fuerit ad consufaciendum nos, ut a-
 quam bibamus. Nam pleraque vici pars vi-
 no caret, in qua si vel plurimum vini com-
 portemus, non tamen illud suffecerit. Qua-
 re ne, si subito vinum nos deficiat, in mor-
 bos incidamus, sic faciendum erit: ad ci-
 bum iam statim aquam bibere incipiamus.
 Nam id si modo fecerimus, mutationem
 non magnam sentiemus. Etenim quicum-
 que polenta vescitur, is semper offam aquam
 mistam; qui pane, aqua subactum panem
 comedit. Quin & elixa omnia multa cum
 aqua parantur. Post cibum vero si vini po-
 tus accedat, nihilo sequius animus acqui-
 escet. Deinde vinum etiam illud imminui
 debet, quod a cena sumitur, donec con-
 sufaciendo aquam bibere possimus. Nam
 quae mutatio paulatim declinando fit, ea
 facit, ut quaelibet natura mutationes ferat.
 quod quidem Deus ipse nos docet, qui paul-
 latim ab hieme nos ad perferendum vehe-
 D mentes calores abducit, & ab aestu ad aere
 hiemem: quem imitando peruenire ad id,
 quo necesse est, iam ante condocefacti de-
 bemus. Quin & stragulorum pondus in
 comectum infumite. Nam tametsi com-
 meatus vobis superet, non tamen erit inu-
 tilis: at stragula vobis desint, metuendum
 non erit, quin suauiter dormituri sitis. Sin
 autem, in me culpam conferte. Enimvero
 cui vestis est copia, is sciat hanc permul-
 tum & recte valenti, & aegrotanti prodes-
 se. Obsonia conuafanda sunt, quacumque
 plurimum acida, & acria, & salsa fuerint.
 E Nam haec ad cibum inuitant, & quamdiu
 tiffime sufficiunt ac durant. Posteaquam
 vero ad intacta loca peruenerimus, ubi co-
 fentantum est frumentum nos habituros;
 manuarum molae parandae deinceps erunt,

ὅσον
ἰκανὸν
ἔσται

ὅτι
πίνωμεν
male.

*λάθε-
μεν
ἄλλοι
λαξίς
ὑπάλμα-
ξίς

κατα-
παύσιν.

ὄπλοφόρου μὲν ἑξέως ἀπολελύονται, ἀ
 εἰ ἔπιςανται τὰ βουλομένων μισθοῦ ἕως ἡ
 ρεβούωτες ὅν τὰ πειραγμένα ἔσονται. ἡ δὲ
 πρὸς ἐμποροῦς βούληται ἔπεισθαι πωλῆν τι
 βουλομένων, τῶν μὲν πωροφρημένων ἡμερῶν
 τὰ ὄπις τῆ δειά ἔχον ἡ δὲ τι πωλῶν ἀλίσκε-
 ται, πῶντων φερησεταί. ἐπειδὴ δὲ αὐταὶ παρ-
 ἔλθωσιν αἱ ἡμέραι, πωλῆσθ' ὅπως αὐ βούλη-
 ται. ὅστις δὲ αὐ τῶν ἐμποροῦν πλείς ἡ ἀγο-
 ρῶν παρέχον φαίνεται, οὗτ' καὶ πῶς τῶν
 συμμάχων καὶ παρ' ἐμοῦ δῶρων καὶ ἡμῶν ἰδί-
 ζεται εἰ δὲ πρὸς χρημάτων πρὸς δειῶσαι νομί-
 ζι εἰς ἐμπολίω, γνωστῆρας ἐμοὶ πρὸς ἀγα-
 γῶν καὶ ἐπίσημα, ἢ μὲν πορθέσθαι σὺν τῇ
 στρατιᾷ, λαμβανέτω ὧν ἡμεῖς ἔχοντες. ἐγὼ μὲν
 δὴ ταῦτα πρὸς ἀγορῶν εἰ δὲ πρὸς τι καὶ ἄλλο
 δέον εἶσορα, πρὸς ἐμὲ σημαίνετω. καὶ ὑμεῖς
 μὲν ἀπιόντες συσκαλάζεσθε, ἐγὼ δὲ θύσομαι
 ὅπτι τῇ ὁρμῇ. ὅταν δὲ τὰ τῶν θεῶν καλῶς ἔ-
 χη, σημανοῦμεν. παρῆναι ὅ γρη ἀπὸ τῶν τὰ
 πωροφρημένων ἔχοντες εἰς τὴν τετραγμένω χώ-
 ραν πρὸς τῶν ἡγεμονίας εἰ αὐτῶν. ὑμεῖς ὅ ὧ ἡ-
 γεμόνες, τὴν εἰ αὐτῶν ἕκαστος τὰ εἰν ὄψεσι σά-
 μνος πρὸς ἐμὲ πῶντες τὸ συμβαλεῖτε, ἵνα
 τὰς εἰ αὐτῶν ἕκαστος χώρας τὰ κατὰ λάβητε. ἀ-
 κρυσάντες ὅ ταῦτα οἱ μὲν σὺν εσκαλάζοντο. ὁ
 δὲ ἐθύετο. ἐπεὶ ὅ κατὰ τὰ ἰερα ἡ, ὠρμάτο
 σὺν τὰ στρατιᾷ καὶ τῇ μὲν πρὸς τῇ ἡμέρᾳ
 εἰς εφρατο πεδούσατο ὡς τὸ διωατὸν ἐγύτατα,
 ὅπως εἰ πρὸς τι ὄπις λελησμένος εἴη, μετέλθοι,
 καὶ εἰ πρὸς τι εἰς δειῶν νοίη, τὸ ὄπις τῶν
 σκαλάσαστο. Κυαξάρης μὲν οὖν τῶν μῆδων
 ἔχον ὄ τείτον μέρος, κατέμεινεν, ὡς μῆδὲ τὰ
 οὐκ ἐρημα εἴη. ὁ δὲ Κδρος ἐπορεύετο ὡς ἐ-
 διωατο τὰ χιτα, τῶν ἰπώας μὲν πρὸς τοῖς ἔ-
 χων, καὶ πρὸς τούτων διεβλήθη καὶ σκοποῖς
 αἰ ἀναβιάζων ὄπις τὰ πρὸς ἀδεν ὄσχοπώ-
 τατα μὲν δὲ τούτοις ἡγε τὰ σκαλοφόρα, ὅπου
 μὲν τὸ πεδινὸν εἴη, πολλοὺς ὁρματοὺς ποιούμε-
 νος τῶν τὰ μαζῶν καὶ τῶν σκαλοφόρων. ὄπι-
 σθεν ὅ ἡ φάλαγγς ἐφεπολύθη εἴ τι τῶν σκαλο-
 φόρων ἕσπολείπετο, οἱ πρὸς τὴν χιτῶντες τῶν
 δρχόντων ἐπεμέλοντο, ὡς μὴ κωλύοιτο πο-
 ρθέσθαι. ὅπου ὅ γνηνοτέρη εἴη ὁ ὁδός, εἰς μέ-
 σα ποιέμενοι τὰ σκαλοφόρα ἐνθεν καὶ ἐνθεν ἐπο-
 ρθόντο οἱ ὄπλοφόροι καὶ εἴ τι ἐμποδίζοι, οἱ κατὰ ταῦτα
 γηγόμοι αὐ τῶν στρατιωτῶν ἐπεμέλοντο.

armatorum militū ordinibus soluti erunt, & suo cōstituti loco, mercenarias operas, quarum periti sunt, iis facient, qui eas requirerent. Quod si quis etiam mercator se qui castra voluerit, ut aliquid vendat is illorum dierum, quos ante significauimus, cōmeatum habere debet: sin aliquid vendere deprehēdatur, omnibus spoliabitur. Posteaquā vero dies hi praterierint, quo pacto volet, vendet; & quisquis e mercatoribus quam maxime rerum venalium forum augere videbitur, is & a sociis, & a me munerib. & honore adficietur. Quod si quis existimat, pecunia sibi ad coemtio- nem rerū opus esse: is illos, quibus est notus, & fide iustiores, quibus recte caueat, se cum exercitu profecturum, adducat; & quam nos habemus, accipiat. Et hæc a me prædicta sunt. Si quis vero aliud quippiā, quod factū sit opus, perspicit; mihi significet. Ac vos quidem hinc digressi vasa colligite, ego profectiois causa rem sacram faciam; atque vbi perlitatum erit, signum dabimus. Debent autem adesse omnes cū iis, quæ prædicta sunt, loco cōstituto, apud duces suos. Vos vero duces, vbi suum quicque ordinem instruxeritis, ad me omnes conuenietis, ut suus cuique locus adtribuatur. Quibus illi auditis, ad iter se comparabant: Cyro sacris operam dante. His vbi rite litatum esset, motis castris, cum exercitu progredi cepit. Ac primo quidem die metatus est castra loco, quam potuit, proximo; ut si quis alicuius rei esset oblitus, eā inquireret: & si quis esse sibi re aliqua opus animaduerteteret, eam adhuc sibi compararet. Et Cyaxares quidem cum tertia parte Medorum remansit, ut domi solitudo non esset. Cyrus quam celerrime poterat, faciebat iter, primo equitibus loco tributo; ante quos & exploratores & speculatores semper vltiora in loca, quæ ad speculandum essent commodissima, præmittebat. Hos impedimenta sequebantur, & in planicie quidem multos plaustrorum & impedimētorum globos faciebat. Hos a tergo sequebatur phalanx, ut si quid impedimentorum a tergo relinqueretur, præfecti superuenientes curarent, ut in progressu non impedirentur. Sicubi vero angustior erat via, milites armati recepti in medium impedimentis, hinc & illinc incedebant: ac si quod his obstaculum alicubi obiceretur, milites alij ad ea loca delati sua his opera non deerant.

συμβάλ-
λεπ,
καταμά-
θητε
ειδιώατο
πινός
πεδινόν
τὰ μαζῶν
σκαυ. ἐπ
ἕσπολεί-
πιτο, οἱ
πρὸς τῶν
εἰς τῶν
εἰσελ.

Cyrus ad-
uersus ho-
stem per-
git.

Plerumque vero sic cohortes iter faciebant, ut impedimenta sua apud se haberent. Nam clitelariis omnibus erat imperatum, ut quisque propter cohortem suam progrediretur, nisi quid rei necessaria impediret. Atque etiam clitelarius quisque præibat, ac signum centurionis sui habebat, quod militibus eiusdem cohortis notum esset. Itaque cæteruatim faciebant iter, & vehementer in hoc intentus erat quilibet, ne qui suorum a tergo relinquerentur. Quod quum facerent, necesse non erat, ut mutuo se quærent; & omnia præsto, magisque salua erant; & ea, quibus esset opus, citius milites habebant. Ceterum speculatores antegressi, quum viderentur in planicie videre quosdam, qui pabulum & ligna fumerent, & adspicerent itidem iumenta, quæ huiusmodi alia portarent, atque interim pascerentur: & remotiora loca intuendo, animaduertere sibi videntur vel fumum, vel pulverem in sublimi ferri: de his omnibus intelligebant, hostium copias alicubi esse in propinquo. Itaque speculatores præfectus statim quemdam mittit, qui Cyro ista nuntiaret. Is ubi hæc audiisset, iussit, ut illis ipsis in speculis manerent, ac quidquid semper noui conspicerent, sibi renuntiarent. Præterea equitum cohorte vltimus missa, darent operam mandat, ut quosdam illorum in ea planicie comprehenderent, quo certius id, quod esset, cognosci posset. Ac faciebant hoc illi, quibus id erat negotij datum. Cyrus ipse copias reliquas ibidem subsistere iussit, ut præpararent ea, quibus opus esse arbitrabatur, antequam omnino congregerentur. Primum vero edixit, uti pranderent; deinde ut suis in ordinibus manerent, ac prouiderent, quid imperaretur. Pransi quum essent, equitum, peditum, curruum duces, atque etiam machinarum, impedimentorum, plaustrorum præfectos contuocauit. Hi dum conuenirent, interea qui in planiciem excurrerant, homines comprehensos adducebant. Quumque a Cyro interrogarentur, qui capti erant; aciebant se hostium ex castris esse, ac processisse, partim pabulum, partim lignatum, prætergressos primas excubias. Etenim propter exercitus multitudinem omnium esse penuriam. Quibus auditis Cyrus: Et quanto, inquit, interuallo hinc exercitus abest? Parafangas duas, aiunt illi. Hinc Cyrus: An de nobis erat, inquit, apud ipsos aliquis rumor? Erat profecto, inquit, & quidem magnus; nimirum ita vos aduenire,

Cyrus ad pugnam se comparat.

A ἐπορεύοντο ὡς τὰ πολλὰ αἱ τάξεις παρ' ἑαυ-
 τὰς ἔχουσαι τὰ σκευοφόρα. ἐπετέτακτο γὰρ
 πᾶσι τοῖς σκευοφόροις καὶ τῶν ἑαυτῶν τάξιν ἕκα-
 στονίεναι, εἰ μὴ πᾶσι ἀναγκαῖον ἀποκαλύοι. καὶ ση-
 μῶν ὅτι ἔχων τὸ ἄξιον ὁ σκευοφόρος ἢ ἄρχου
 γὰρ γὰρ τῶν τοῖς ἑαυτῶν τάξεως ὡς εἰ ἀθροῖς
 ἐπορεύοντο, ἐπεμελουῦντο τε ἰσχυρῶς ἕκαστος τῶν
 ἑαυτῶν, ὡς μὴ ὑπολείποντο. καὶ ἕτω ποιόντων,
 ἕτεροι ζήτησεν δὲ ἀλλήλους, ἅμα τὲ παρόντα ἀ-
 πώμα, καὶ θάλασσαν αὐτῶν, καὶ θάλασσαν τὰ δέοντα εἰ-
 χον οἱ στρατιῶται. ὡς ὅτι οἱ παρρησιόεις στρατιῶται
 ἐδοξάν τινος πεδίου ὄραν ἀνθρώπους λαμβά-
 νοντας καὶ χιλὸν καὶ ἑξήλα, καὶ ὑποζύγια ὅτι ἐώρων
 ἕτεροι θύματα ἀγνῶν τε καὶ νεμόμενα, καὶ ἄλλο
 πρὸς αὐτὸν ἐφορῶντες ἐδόκουν καὶ ἀμυθάνειν
 μέλει ἐξ ὀφθαλμοῦ ἢ καπνῶν ἢ κρηνοτόν. ἐκ τῶν
 τῶν ἀπώματων ἐγίνωσκον, ὅτι εἴη [που] πλη-
 σίον τὸ στρατεύμα τῶν πολεμίων. διὸ οὐκ ἐν πέμ-
 πῃ οὐκ οὐκ ἀρχῆς ἵνα ἀγγέλλοντα αὐτὰ ὡς Κύ-
 ρῳ ὅτι, ἀκούσας αὐτὰ, ἐκείνοις μὲν ἐκέλευσε
 C μὴ μόνον ἔπι αὐταῖς τῶν στρατιῶν, ὅτι αἱ αἰεὶ
 καὶ ὄραν ὄραν ἐξ ἀγγέλλοντα τάξιν δὲ ἐπεμψεν ἰπ-
 πέων εἰς τὸ πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐκέλευσε πρὸς αὐτὸν
 συλλαβεῖν πινὰς τῶν ἀνὰ τὸ πεδῖον ἀνθρώπων,
 ὅπως σαφέστερον μάθοιεν ὅτι οἱ μὲν δὲ ἄλλο
 στρατιῶτες τῶν στρατιῶν αὐτῶν ὅτι ἄλλο στρα-
 τεύμα αὐτῶν καὶ ἐξέλεγε, ὅπως τῶν σκευοφό-
 ρων, ὅσα ἔπειτα χιλῶν, ὡς ἰνὸν πρὸς ὀμῶν ἐξ
 καὶ πρὸς τὸν μὲν ἄριστον παρηγήσειεν, ἐπειτα
 ὅτι μὴ μόνον ἐν ταῖς τάξεσι τῶν ἀγγέλλοντων
 D πρὸς αὐτὸν. ἐπεὶ δὲ ἠείρησαν, σιωπήσαντες καὶ
 ἰππέων καὶ πεζῶν καὶ δέματων τῶν ἡγεμό-
 νων, καὶ τῶν μηχανῶν δὲ καὶ τῶν σκευοφό-
 ρων τῶν στρατιῶν καὶ τῶν δέμαμαξῶν. καὶ
 οὗτοι μὲν σιωπήσαν. οἱ δὲ καὶ ἀδραμόντες
 εἰς τὸ πεδῖον, συλλαβόντες ἀνθρώπους ἡγα-
 γον. οἱ δὲ πληθύνοντες, ἀνερωτῶμενοι ὑπὸ συλληφ-
 τῶν Κύρου ἔλεγον ὅτι ἀπὸ τῶν στρατιῶν
 τῶν εἶεν, πρὸς αὐτὸν ἦσαν δὲ. . . ὅτι χιλὸν, ἢ ἐν πρὸς
 οἱ δὲ ὅτι ἑξήλα, παρελθόντες αὐτῶν πρὸς αὐτὸν
 E καὶ δὲ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν στρατιῶν ἀπώμα
 αὐτῶν. καὶ ὁ Κύρος αὐτὰ ἀκούσας, πόσον δὲ
 ἔφη, ἀπεστὶν ἐγγὺς τὸ στρατεύμα; οἱ δὲ τῶν
 λέγον ὡς δύο πρὸς αὐτὸν. ὅτι τοῖς ἡρε-
 πο ὁ Κύρος ἠμῶν δὲ, ἔφη, λόγος πρὸς αὐτὸν
 αὐτοῖς; ναὶ μὲν δὲ, ἔφασαν, καὶ πολὺς γὰρ, ὡς εἶ-
 γός

Handwritten marginal notes in Greek script, partially visible on the right edge of the page.

ἦν δὲ ἡ τε περὶ οὐνοῦ ἐφῆν ὁ Κρόνος, ἢ
 καὶ ἔχοντες ἀχρύνοντες; (τὸ δὲ ἐπῆρετο τῶν
 παρθένων ἐνεκα) οὐ μὰ δία, εἶπον ὁ Κρόνος, οὐ
 μὲν δὴ γὰρ ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ μάλα ἰσχυροί.
 νῦν δὲ, ἐφῆν ὁ Κρόνος, τί ποιοῦσιν; ἐκτάθηται,
 ἔφασαν. καὶ φέροντες δὲ καὶ τριτὴν ἡμέραν τὸ αὐ-
 τὸ τῆσθε ἔρωσθον. ὁ δὲ πάθων, ἐφῆν ὁ Κρόνος,
 τίς ἔστι; οἱ δὲ ἔφασαν, αὐτὸς τε Κρόνος καὶ
 σὺ αὐτῶν ἔλλω τις αἰὴρ, καὶ ἄλλος δὲ τις
 μῆδος. οὗτοί μιν εἰλέγετο φυγὰς εἶναι παρ' ὑ-
 μῶν. καὶ ὁ Κρόνος εἶπεν. ἀλλ' ὦ Ζεῦ μέγα, B
 λαβὴν μοι αὐτὸν ἤρηντο, ὡς ἐγὼ βούλομαι ἐκ
 τούτου τὸς μὲν αἰχμαλώτους ἀπάγειν ἐκέ-
 λθειν, εἰς δὲ τὸς παρθένους ὡς λέξων τί αἰή-
 γετο. ἐν τούτῳ δὲ παρῶν ἄλλος αὐτῶν τῶν
 οὐκ ἀρχοῦ, λέγων ὅτι ἰππέων τῶν μέγα
 ἐν τῷ πεδίῳ περὶ φάνοιο. καὶ ἡμεῖς μὲν, ἐφῆν,
 εἰς ἄλυσιν ἐλαύνειν αὐτοὺς βουλομένους ἰδεῖν
 τὸδε τὸ φράτθμα. καὶ γὰρ περὶ τῆς τάξεως
 τῶν αὐτῶν * ἄλλοι ὡς τεύχοντα ἰππέων τῶν
 χυρῶν * περὶ ἐλαύνοντες, καὶ τῶν μὲν κατ' αὐ-
 τοὺς ἡμεῖς ἴσως βουλομένοι λαβὴν, ἡ δὲ δυνάμει
 ταῦτα σκεπῶν. ἡμεῖς δὲ ἴσμεν μία δεξιά οἱ
 ὅτι τῶν τῆσθε σκεπῆ. καὶ ὁ Κρόνος ἐκέλευ-
 σε τῶν περὶ αὐτὸν αἰὲ ὄντων ἰππέων ἐλάσαν-
 τας ὑπὸ τῶν σκεπῶν ἀδήλους τοῖς πολε-
 μίοις ἀρεμίαν ἔχειν. ὅτῳ δὲ, ἐφῆν, ἡ δεξιά ἢ
 ἡμετέρα λείπη, τῶν σκεπῶν, ἄρα σάντες
 ὅτι τε δεξιὰ ἀναδαίνοισιν ὅτι τῶν σκεπῶν.
 ὡς δὲ ὑμεῖς μὴ λυπῶν οἱ ἀπὸ τῆς μεγάλης
 τάξεως, αἰτέξεσθε σὺ [ἐφῆν * ὦ Ἰσάσπασ, D
 τῶν χιλιοσῶν τῶν ἰππέων λαβῶν, καὶ ὅτι
 φάνηται τῶν τῶν πολεμίων τῶν. διώ-
 ξεις δὲ μὴ δαμῆς ἀφανῆς, ἀλλ' ὅπως αἱ σκε-
 πῶν σου ἀφαιρῶσιν ὅτι μεληθεῖς πάει.
 αὐτὸ δὲ ἄρα ἀναίεινόντες τὰς δεξιάς περὶ
 λαύωσιν ὑμῖν τινες, δέχεσθε φίλιος τὸς ἀν-
 δρας. ὁ μὲν δὲ Ἰσάσπασ ἀπὸ τῶν ὀπλίζετο οἱ
 ὅτι ἔρωσθον ἡλαυνοὶ ὄντες, ὡς ἐκέλευσεν. ἀ-
 πὸ τῶν δὲ αὐτοῖς καὶ δὴ ἐπὶ τῶν σκεπῶν Ἀρα-
 σπασ, σὺ τοῖς θεράποισιν, ὁ πέμψεις πάει E
 καὶ τῶν σκεπῶν, ὁ φύλαξ τῶν σοισίδος γυμναχῶν.
 ὁ μὲν οὖν Κρόνος, ὡς εἶδεν, ἀπατήδῃσας ἐκ
 τῶν ἐδρῶν ὑπὸ τῶν αὐτῶν καὶ ἐδδξίετο οἱ δὲ
 ἄλλοι, ὡς ἔφῃ εἰχὸς μὴ δὲν εἰδότες, ἐκπεπληγμένοι ἦσαν τῶν περὶ τῶν
 αὐτῶν φίλοι, ἢ καὶ ἡμῖν αἰὴρ ἀείσοι. νῦν γὰρ ἡδὴ πρῶτος ἀνδρῶν δὲ εἰδέναι τῶν τούτων ἔργα

ut iam prope abessetis. Quid igitur? ait Cy-
 rus, quum id audiret, an gaudebant? Quod
 quidem eorum causa quaerebat, qui ad-
 erant. Non profecto, respondent illi, non sa-
 ne gaudebant, sed admodum etiam anxij
 erant. Iam vero, ait Cyrus, quid rerum ar-
 gunt? Delectus eorum habetur, inquit,
 atque in hoc tum heri, tum nudius tertius
 etiam occupati fuerunt. Et quis eos instruit?
 Croesus ipse, inquit, & cum eo Graecus
 quidam, & alius quidam Medus, qui a vo-
 bis venisse transfuga dicebatur. Verum o
 maxime Iupiter, ait Cyrus, utinam eum ca-
 piam, uti desidero. Secundum haec abduci
 captivos iussit, & ad eos, qui aderant, quasi
 aliquid dicturus, se conuertit. Interea qui-
 dam alius a speculatorum praefecto aderat,
 qui magnum equitum agmen in planicie
 dicebat conspici. Ac nos quidem, inquit,
 suspicamur eos prouehi studio contemplan-
 di hunc exercitum. Nam ante hanc tur-
 mam alij equites fere triginta celeriter ad-
 uehantur, & quidem versus nos ipsos; for-
 tasse quod hanc speculam occupare velint,
 si quidem possint. Nos autem in ista specula
 tum modo decem sumus. Et Cyrus non-
 nullos equites ex iis, quos semper circum
 se habebat, prouehi sub ipsam usque specu-
 lam iubet, atque ita quiescere, ut ab hosti-
 bus non conspicerentur. Vbi vero, ait, de-
 curia nostra speculam deseruerit, tum vos
 erumpentes ex insidiis, eos inuadite, qui
 speculam conscenderint. Atque ut vos ma-
 gnum illud agmen non laedat, egredere tu,
 inquit, aduersus hos Hystaspas, cum mille
 his equitibus, & in conspectum hostilis ag-
 minis aduerso agmine pergito. Nequa-
 quam vero persequaris eos usque ad loca
 tibi non perspecta, sed ubi curaueris, ut spe-
 cula conferentur, abscedito. Quod si qui
 sublatis dextris ad nos aduehantur eos a-
 manter excipite. Hystaspas itaque disce-
 dens arma sumebat, & ad paritores Cyri
 statim, quemadmodum imperarat, adueh-
 bantur: quibus Araspas cum famulis cis i-
 psas speculas occurrit, is qui dudum ex-
 plorator missus fuerat, Susia mulieris cu-
 stos. Eum Cyrus ut vidit, exsiliens de sel-
 la, progressus est ei obuiam, & dex-
 tra hominem excepit. Ceteris, qui nihil ho-
 rum scirent, stupori res erat, uti par est
 credi, donec Cyrus ait: Vir optimus no-
 bis aduenit, amici. Nam scire iam vni-
 uersi homines, quid fecerit, debent.

ουχόν
 * περὶ
 λαύωσι
 τῶν μὲν
 ἐφῆν καὶ
 αὐτὸς
 τῶν αὐτῶν
 ὁ σκοπῆς
 ἡμεῖς
 ἡκουσῶν

Araspas
 ab hostibus
 conuertitur.

Hic neq; vlla turpitudine victus, neq; formidine mei p̄motus, discessit: sed a me fuit ablegatus, vt hostiū reb. liquido cognitis, vera nobis referret. Tibi quidē, mi Araspa, quæ pollicitus sum, memini; & ea tibi, cum his omnibus, præstabo: vos autē æquū est, milites, hunc, vt virū fortē, honore profequi. Nam commodi nostri causa tum periculo se exposuit, tum criminis, quo grauabatur, culpam sustinuit. Heic vero Araspam vniuersi salutantes amplectebantur, & dextris excipiebant. Quum autem dixisset Cyrus, satis iam istorū esse: quæ scire nos refert, inquit, narra nobis Araspa, neque res hostium præter veritatem extenua. Nam melius fuerit, nos arbitratos maiora, deinde minora videre; quam auditis minoribus, maiora reperire. Enimvero, inquit, Araspa, operam dedi, vt rem quam certissime cognoscerem. Nam præfens ipse cum aliis delectum eorum habui. Tu igitur, inquit Cyrus, non eorum modo numerum, sed etiam aciei rationem tenes? Teneo profecto, inquit Araspa, atque etiam, quo pacto prælium inire cogitēt. Tu tamen, ait Cyrus, primum nobis eorum multitudinem summam exponito. Sunt, inquit, omnes & pedites, & equites, sic instructi; vt aciei densitas tricenos contineat, exceptis Ægyptiis. Occupant autem fere spatium quadraginta stadiorum. Etenim admodum mihi cura fuit, vt quātum loci occuparēt, scirem. Ægyptij vero subiecit Cyrus, quo pacto instructi sint, dicito. Aiebas enim, exceptis Ægyptiis. Nimirum hos denuum millium præfecti sic instruebant, vt quælibet denuum millium acies in centenos esset disposita. Nam domi quoque sibi hanc ordinum legem esse dicebant. Cræsus sane perquam inuitus eis cōcessit, vt hoc modo instruerētur. Quippe phalangem suam sic extēdere volebat, vt tuum vltra exercitum longissime porrigeretur. At quamobrem, ait Cyrus, id cupiebat? Ea profecto de causa, vt exsuperante copias tuas multitudine circumdaret. Et Cyrus: At isti viderint, ait, ne dum circumdare volunt, ipsimet circumdētur. Sed enim quæ de te audiri ex re erat, audiuimus. Vobis autem, commilitones, ita faciendum erit. Posteaquam hinc iam abieritis, tum equorum arma, tum vestra inspicite. Nam sæpenumero exigua re deficiente, & vir, & equus, & currus inutilis redditur. Cras autem mane, dum sacram ego rem peragam, primum & viris & equis ve-

Hostium
quantæ
fuerint
copiæ.

Αὐτὰ οὐτε αἰσχροδῆτηθεις ὁσθένος ἄχελ, οὐτε ἐμὲ φοβήθεις, ἀλλ' ἕω' ἐμοῦ πεμφθεις, ὅπως ἡμῖν μαθὼν τὰ τῶν πολεμίων σαφῶς τὰ ὄντα ἐξαγγείλῃς. ἀλλ' οὐκ ἔγω σοι ἕω' ἐρόμιλλω, ὡ' Ἀράσπα, μὲμνησθαι τε καὶ ἀποδώσω τῶν τοῦτοις πᾶσι. δὶχαιμον ἢ καὶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς, ὡ' ἄνδρες, τῆς πονηρίας ὡς ἀγαθὸν ἄνδρα. ὅτι γὰρ τὰ ἡμετέρω ἀγαθῶν καὶ ἐκινδυνώσῃ καὶ ἀπαιτῆσαι ἕω' ἐρχεν ἢ ἐβαρύνετο. ἐκ τῆς τοῦ δὴ πᾶντες ἡσπάζοντο τ' Ἀράσπα καὶ ἐδδξιοῦντο. εἰπόντος ἢ Κῦρου, ὅτι τοῦτων μὲν ἄλλοι εἶη' ἀ δὲ χαρῆς ἡμῖν εἰδέναι, τῶντα, ἔφη, διηγεσθ' ὡ' Ἀράσπα, καὶ τὴν μὲν μείου τῆς ἀληθείας τὰ τῶν πολεμίων. κρηττον γὰρ, μείζονα οἰηθείης μείονα ἰδεῖν, ἢ μείω ἀκούσαις. * μείζονα δὲ ἰσχυρότερα. καὶ μίλλω, ἔφη ὁ Ἀράσπας, τὴν σαφέστατά γ' αἰ εἰδέειν, ἐποιοῦσιν. σιωπῆσθαι γὰρ παρῶν * αὐτοῖς. σὺ μὲν δὲ, ἔφη ὁ Κῦρος, οὐδὲ πλῆθος μόνον οἶδα, ἀλλὰ καὶ τὴν τάξιν αὐτῶν; ἐγὼ μὲν ναὶ μά δι', ἔφη ὁ Ἀράσπας, καὶ ὡς ἀφαινοῦνται τὴν μάχην ποιεῖσθαι. ἀλλ' ὅμως, ἔφη ὁ Κῦρος, ὁ πλῆθος ἡμῖν περὶ εἰπεῖν κεφαλαίω, ἐκεῖνοι τοῖσι [ἔφη * πᾶντες τετραγμένοι εἰσὶν ὅτι τετραγμένα ὁ βάθος καὶ περὶ καὶ ἵπποις, πλὴν τῶν αἰγυπτιῶν. ἔτοι δὲ τὰ πέριξι ἀμφὶ τὰ τετραγμένα σαφῆ. τῆς πέριξι πᾶν γὰρ μοι, ἔφη, ἐμέλησεν, ὡς εἰδέειαι ὅσοι κατῆχον χωρίον. οἱ δὲ αἰγυπτιῶν, ἔφη ὁ Κῦρος, εἰπεῖ πᾶς εἰσι τετραγμένοι; ὅτι εἶπας, πλὴν τῶν αἰγυπτιῶν. τῶν δὲ οἰμωιάρχων ἔταπτον εἰς ἕκαστον πᾶν καὶ τὴν μωιῶν ἐκάστην. ἔτοι γὰρ σφίσι καὶ οἰκιστῶν τῶν ἐφ' αὐτῶν τῶν ταξέων. καὶ ὁ Κερίσος μάλιστα ἀκων σιωπῆσθαι αὐτοῖς οὕτω τὰ πηροσθαι. ἐβούλετο γὰρ ὅτι πλῆθος ἕω' φεραλαγήσασθαι τῆς σοῦ στρατῶματος. περὶ δὲ, ἔφη ὁ Κῦρος, ἔτο ὅτι θυμῶν; ὡς ναὶ μά δι', ἔφη, τὰ περὶ τῶν κυκλωσόμενος. καὶ ὁ Κῦρος εἶπεν' ἀλλ' ἔτοι αἰ εἰδέν, εἰ [οἱ * κυκλωσόμενοι κυκλωθέν. ἀλλ' ἀλλ' οὐκ ἔγω σοι χαρῆς μαθεῖν, ἀλλ' ἕω' ὑμᾶς ἔρχεσθαι, ὡ' ἄνδρες, οὕτω ποιεῖν, νῦν μὲν ἐπειδὴν οὐδὲν ἀπέλθῃς, ὅτι σκέψασθε καὶ τὰ τῶν ἵππων, καὶ τὰ ὑμῶν αὐτῶν ὄπλα. πολλάκις γὰρ μικρῶν εἰδέειαι καὶ ἀνὴρ καὶ ἵππος καὶ ζῆμα ἀχρῆσθαι γίνεσθαι. αὐτοῖς ἢ περὶ, εἰς αἰ ἐγὼ θυμῶν, περὶ τοῖς μὲν καὶ ἀριστήσασθαι καὶ ἀδρας καὶ ἵπποις,

ποις, ὅπως ὁ, πᾶσι πρῶτον κειρὸς ἀείη, μὴ
 τούτου ἡμῖν ἐνδεὴ ἐπέτα ἵ σὺ, ἔφη, τῷ Αρα-
 σπᾶ, ὃ δδξίον κέρως ἔχει, ὡς πρὸς καὶ ἔχεις, καὶ οἱ
 δῆλοι μυστάρχοι ἢ πρὸς νῦν ἔχειε. ὁμοῦ γὰρ τῶ ἀ-
 γῶνος ὄντος, ὁδὸν δὲ ἀρματι ἐπὶ κειρὸς τὴν ἴπ-
 πος μετὰ ζυγῶναι. πρῶτον γὰρ αἰλάτε δὲ ποῖς
 τῶ ἀρματι καὶ λοχαγοῖς ἐπὶ φάλαγγος κατι-
 σταλῶ, εἰς δύο ἔχοντας ἑκάστω τὸ λόχον ὃ ἵ λό-
 χος, ἡ δὲ ἑκάστος εἰκοσιτέταρες, καὶ τις εἶπε τῷ
 μυστάρχῳ καὶ δοκῶν μοι, [ἔφη, * ὦ Κόρυς
 κούρως ἔξῃ εἰς τούτους τετραγώνοι πρὸς ἕτω
 βαθεῖαν φάλαγγα; καὶ ὁ Κόρυς εἶπεν αἰ ἵ βα-
 θυτέρα φάλαγγες ἢ ὡς ἔξικησῶ ποῖς ὁπλοῖς
 τῷ ἀντιπῶν, τὶ σοι δοκῶσιν, ἔφη, τὴν πολ-
 μίαν βλάπτει ἢ τὴν συμμαχίαν ὡς ἔξῃ; ἐγὼ
 μὲν γὰρ, ἔφη, τοῖς εἰς ἑκάστον τούτους ὁπλοῖς εἰς
 μυστάρχῳ ἀβαλοῖ μὲν μάλλον τετραγώνῳ ἕτω
 γὰρ αἰ ἐλαχίστοις μαχοῖ μὲν. δὲ ὅσων μὲν τοῖ ἐ-
 γὰ τὸ φάλαγγα βαθεῖα, οἰομαι ὅτι ἐπερὶ
 καὶ συμμαχίαν ποιήσῃ αὐτῶν ἑαυτῆ. ἀκονιστὰς
 μὲν ἐπὶ ποῖς θεωρεῖσθόρις πᾶσι, ἐπὶ ἵ ποῖς
 ἀκονιστῶν πᾶσι. τούτους γὰρ θεωρεῖσθόρις
 μὲν τὸ αἰ τις πᾶσι, οἱ καὶ αὐτοῖ ὁμολογοῦσι μη-
 δεμία μάλιστ' ἀπομνησθῆναι ἐκ χειρὸς; προ-
 βεβλημένοι ἵ τὴν θεωρεῖσθόρις, μὲν ὅσων καὶ
 οἱ μὲν ἀκονιστῶν, οἱ ἵ, ὅσων ὅσων ἕτω τῷ
 πρῶτον πᾶσι, λυμαροῦται τὴν πολέμι-
 ος, ὅ, πᾶσι ἀκακουργῆ τις τὴν ἀντιπῶν, δη-
 λονότι πᾶσι τῶ συμμαχίαν κρυφίως.
 τελευτᾶς μὲν τοῖ γῆσῶ τὴν ἐπὶ πᾶσι καλ-
 μῶν. ὡς πρὸς γὰρ οἰκίας οὔτε αὐτῶ λυλογοῦ-
 ματος ὄχρησθ' ἔτε αὐτῶ τῷ ἐγὼ ποιουμένων
 ὁδὸν ὄφελος, ἔτῶς ὁδὸν φάλαγγος ἔτε αὐτῶ
 τῷ πρῶτον ἔτε αὐτῶ τῷ τελευτᾶν, τῶ
 μὴ ἀγαθοῖ ὄσων, ὄφελος ὁδὸν. ἀλλ' ὑμῶς τε,
 ἔφη, ὡς πρῶτον πᾶσι, καὶ ὑμῶς οἱ τῷ
 πελάστων ἀρχοῖς ἐπὶ τούτοις τὴν λόχους
 ὡσαύτως κατιστάει, καὶ ὑμῶς οἱ τῷ πᾶσι, ἐπὶ
 ποῖς πελάστων ὡσαύτως. σὺ δὲ ὅς τῷ ἐπὶ
 πᾶσι ἀρχῆς, τελευτᾶς ἔχων τὴν αὐτῶν
 πρῶτον ἔτε αὐτῶ ἔφορῶν ἵ ἑκάστω τὴν
 καθ' ἑαυτῶν, καὶ ποῖς μὲν ὁ δέον ποιῶσιν ἐπὶ κε-
 λῶν, ποῖς ἵ * κακνομοῖς ἀπελθῆναι ἱσχυρᾶς
 ἡ δὲ τις ἐρέφῃ), πρῶτον δὲ δὸναι γέλων, θανάτω
 ἐπιμῶν. ἔργον γὰρ ὅσων ποῖς μὲν πρῶτον
 τῶ ἀρματι τοῖς ἐπορῶν καὶ λόχῳ καὶ ἔργῳ

A scendum erit: ut quidquid tandem fieri
 opportunum fuerit, in eo ne deficiamus.
 Deinde tu, inquit, † Araspa, cornu dextrū
 obtineto, uti nunc obtines; itidemque ce-
 teri denum milliū præfecti seruate, quem
 nunc locū obtinetis. Nam ubi prælio con-
 grediendum est, non iuncti iam equi vllō
 in curru cōmode mutari possunt. Denun-
 tiate vero cohortium ductoribus & præfe-
 ctis manipulariis, ut in phalange cōsistant,
 singulis manipulis densis ad duos. Erant
 autem isti manipuli singuli militum vigin-
 ti quatuor. Et quidam e dentum millium
 præfectis, inquit: An videmur tibi Cyre, si-
 quidē in tot ordinati simus, aduersus tam
 densam phalangem suffecturi? Tum Cy-
 rus: Si densiores sint phalanges, ait, quam
 ut armis ad hostes possint pertingere, quid
 tibi videtur hostibus adferre damni, quid
 fociis cōmodi? Equidem, ait, hos in cen-
 tenos ordinatos grauis armaturæ milites
 malle in decies millenos esse dispositos;
 Nam hoc modo cum paucissimis dimica-
 remus. At quo militum numero phalangis
 meæ densitas constabit, futurum arbitror;
 ut tota strenua reddatur, & ad opem mu-
 tuo fetēdam prompta. Iaculatores quidem
 post loricatedos disponam, & post iaculato-
 res, sagittarios. Quis enim eos in principiis
 constituat, qui fateantur ipsi, nullā se com-
 minus pugnam sustinere posse? At si lori-
 catos ante se hostibus oppositos habeant,
 subsistent: & illi quidem tela vibrando, hi
 sagittas emittēdo super omnes ante se col-
 locatos, hosti damnum inferent. Quocum-
 que vero maleficio quis hostem infestat,
 eo nimirum ipso socios subleuiat. Postre-
 mos collocabo, qui omnium vltimi vocā-
 tur. Nam quemadmodum domus nec si-
 ne lapidum compositione firma, nec abs-
 que iis, qui tectum faciunt, vllam ad rem
 vtilis est: sic neq; phalangis vel absque pri-
 mis, vel absque vltimis, si strenui non fue-
 rint, vllus est vsus. Enimvero vestros ordi-
 nes, uti præcipio, instruite; ac vos cetrato-
 rum præfecti post ordines horum, vestros
 itidem manipulos disponite; vosq; præfe-
 cti sagittariorum, itidem post cetratos. At
 tu, qui præfectus es vltimis omnium, ex-
 trema esto in acie cum tuis, eisq; præci-
 pito, ut quisque respiciendo suos obseruet,
 & officium facientes vltorius cohortetur,
 ignauiores minitabūdos acriter increpet.
 Quod si quis tergum vertat, deserēdi con-
 filio, morte multetur. Est enim hoc princi-
 pe constitutorum loco munus, ut sequen-
 tes verbis & factis animosos efficiant.

† Αεί-
σβα

† ατ. Αίγ-
βα

Quo pacto
Cyrus co-
pias suas
instrui vo-
luerit.

πῶ σοι, ἔ-
φη, δοκῶ-
σιν ἵ
τὴν πολ.

αὐ ποῖς
τάπ.

εἰ μὴ ἀ-
γαθοῖ
ἔσονται

* hoc est,
μαλακω-
νομένοις
δρασιῶν

τότε μὲν δὴ ἀπιόντες, καὶ ὀπίσθητες ὡν πορο-
 φρον, ἐδύσαντο ποταμὸν, καὶ φυλακὰς κατασκευά-
 σασαντες ἐκοιμήθησαν. τῆ δὲ ὑστεραίᾳ παρὰ μὲν ὁ
 Κύρος ἐθύετο, ὁ δὲ δῖος στρατὸς ἄριστος καὶ
 ἀσπίδας ποικιλάμυρος ὄζωπλίζετο πολλοῖς
 μὲν καλοῖς χιτῶσι, πολλοῖς δὲ καλοῖς θώ-
 ραξι καὶ κράνεσιν ὀπλιζόντων ἵππων, πορφυ-
 ροῦσι καὶ πορφυροῖσι, καὶ τὸς μὲν μονί-
 πους ὄξυμυροῖσι, τὸς δὲ ἑπὶ τοῖς ἀρμα-
 σιν, ὄξυμυροῖσι. ὡς τε ἡ στρατιὴ μὲν γα-
 λῶ, ἡ δὲ Φοινίκισι πᾶσα ἡ στρατιὰ, καὶ ἡ Α-
 βραδάτη ἡ δὲ τετραμύμων δέμα καὶ ἵππων ὀ-
 κτῶ παλιν ἄλλως ἐκεκρίσθητο. ἐπεὶ δὲ ἐμελλε
 τὸ λιθὸν θάρακκα, ὃς ὀπίσθητος ἦν αὐτοῖς, ἐ-
 δύνει, παρὰ φέρει αὐτῶν ἡ Πανθηα χρυσοῦ
 κράνος, καὶ περικραχίονα, καὶ ψέλλια πλατέα
 περὶ τὸς καρποὺς τῶν χερῶν, καὶ χιτῶνα πορφυ-
 ροῦ ποδῆρη σολιδῶν τὰ κείτω, καὶ λόφοι ὑ-
 κινηνοβαφῆ. ταῦτα δὲ ἐποίησατο ἡ στρατιὰ τῶν
 ἀνδρῶν ἐκ μέρους μὲν τὰ ἐκείνου ὄπλα. ὃ δὲ
 ἰδὼν ἐθαύμασέ τε, καὶ ἐπύθετο τὴν Πανθηαν
 σὺ δὴ περὶ αὐτῶν, σὺ κὲν ἔλασα τὴν σαυτῆς κέ-
 σμον τὰ ὄπλα μοι ἐποίησω; μαρ δὲ, ἔφη ἡ
 Πανθηα, τὸν γε πλείου ἀξίον. σὺ γὰρ ἐ-
 μοι γὰρ, ἡ δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις Φαιῆς οἷος ἐμοὶ δοκῆς
 εἶ, μέγιστος κέσμος ἐσθι. ταῦτα δὲ λέγουσα ἐ-
 ἐδύνει τὰ ὄπλα, καὶ λαοκράτην μὲν ἐπέθετο,
 ἐλείβετο δὲ αὐτῆς τὰ δάκρυα καὶ τῶν παρῶν.
 ἐπεὶ δὲ καὶ παρὰ τὸν ἄξιον ὁ Αβραδά-
 τῆς ὀπλιζομένη τοῖς ὄπλοις τέτοις, ἐφαίνετο μὲν
 κάλλιστος καὶ ἐλθὼν τειρώματος, ἀτε καὶ τὸ φύ-
 σεως ὑπαρξούσης. λαβὼν δὲ τὸν ἄξιον ὑφ-
 νίου τῆς ἡλίας, παρεσκέδαζετο ὡς ἀναβη-
 σόμενος ἢ ὅτι ὁ δέμα. ἐν δὲ τῷ τῆ Παν-
 θηα, ὑποχωρήσασα κελύσασα τὸς παρῶν
 πύργου, ἐλέξεν. ἀλλ' ὅτι μὲν, ὡς Αβραδάτα,
 εἴ τις καὶ ἄλλη πώποτε γυνὴ τῆ αὐτῆς αἰδρα
 μύρον τῆ αὐτῆς ψυχῆς ἐτίμησεν, οἱ μὲν σε γ-
 γνώσκον ὅτι καὶ ἐγὼ μία τέτων εἰμί. τί οὖν με
 δεῖ κατ' ἐνέκασον λέγειν; τὰ γὰρ ἔργα οἱ μὲν σοι
 πιθανώτερα παρεσκέδαται τῶν ἡμῶν λεχθέν-
 των λόγων. ὅμως δὲ οὕτως ἔχουσα παρὰ σε,
 ὡς ἂν σὺ οἶδα, ἐπομνύω σοι τὴν ἐμὴν καὶ
 σὴν Φιλίαν, ἢ μὲν ἐγὼ βούλεσθαι αἰμῶν σὺ
 ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἡμεῶν καὶ ἡμεῶν ὄπλιζοντες
 μάλλον ἢ σὴν μετ' ἀγχινομήν καὶ ἀγχινομήν.

At tum quidem discedentes, curatis iis,
 quæ prædicta sunt, cœnabant; & constitu-
 tis excubiis, quieti se dabant. Postridie ma-
 ne Cyrus rem diuinam faciebat. At omnis
 exercitus, quum pransus esset, ac libasset,
 armabat & instruebat se; multas induens
 elegantes tunicas, multas & elegantes lo-
 ricas, & galeas: itidemque armabant equos
 frontium pectorumque tegumentis, & ce-
 letes quidem equos illis armis, quæ femo-
 ra; curribus vero iunctos armis aliis, quæ la-
 tera tegerent. Itaque totus exercitus are
 fulgebat, & florido vestium punicearum
 colore nitebat. Erat & Abradatae currus
 temonum quatuor, & equorum octo, per-
 eleganter exornatus. Quumque iam tho-
 racem more patrio lineum induere vellet,
 adfert ei Panthea galeam auream, & tegu-
 menta brachiorum, & armillas latas cir-
 cum internodia manuum, & purpuream
 ad pedes vsque demissam tunicam, pallæ
 plicas habenti similem inferius, & colo-
 ris hyacinthini cristam. Hæc illa clam vi-
 ro, ad armorum eius mensuram fabrican-
 da curauerat. Quibus ille conspectis, cum
 admiratione Pantheam interrogauit: Tu-
 ne vero, mea mulier, mundo tuo conciso
 hæc mihi arma confecisti? Non profecto,
 ait Panthea, mundo illo, qui mihi maximi
 pretij est. Nam tu, si quidem talem aliis et-
 iam te declaraueris, qualis esse mihi vide-
 ris, maximus mihi mundus & ornamen-
 tum futurus es. Hæc dicens, armis eum in-
 duebat; & quamquam id occultare cona-
 retur, lacrumæ tamen ei per genas destilla-
 bant. Abradatas iam ante spectatu dignus,
 posteaquam his armis erat ornatus, pul-
 cherrimus adparebat, & maxime liberali
 forma præditus: quippe qui talis esset et-
 iam a natura. Quumque ab auriga inferio-
 re habenas accepisset, iam se parabat, vt in
 currum adscenderet. Ibi tum Panthea se-
 cedere iussis omnibus, qui aderant, dixit:
 Mi Abradata, si qua mulier vmquam ma-
 ritum suum pluris, quam suam æstimauit
 animam: agnoscere te arbitror, etiam me
 harum vnam esse. Quid ergo necesse est
 omnia singillatim commemorare? Nam
 factis ea me tibi præstitisse existimo, quæ
 plus apud te fidei mereantur, quam verba
 ista meo nunc ex ore prodeuntia. Sed e-
 nim tametsi hoc sim erga te animo, quem
 ipse nosti: iurata tamen & meum, & tuum
 amorem sancte testor, malle me tecum,
 strenue se gerente, simul terra obrui:
 quam cum infami, & ipsa infamis viuere.

Panthea
 maritum
 ornat, &
 ad fortitu-
 dinem hor-
 tatur.

Πανθηα,
 ἔκκεν τὸν

ἐπιπί-
 σαδα

Vsq̄ue adeo equidem & te, & me ipsam honestissimis quibusque dignos iudico. Quineriam Cyro, mea sententia, magnas quasdam gratias debemus, quod redactam me ad captivæ fortunam, & sibi selectam, nec ut servilis femina conditionis, nec ut libera sub ignominioso nomine voluerit uti: sed posteaquam me accepit, tibi tamquam fratris uxorem custodiuerit. Præterea quum Araspas, custos ille meus, ab ipso deficeret: pollicita sum ei, si mihi facultatem ad te mittendi concederet, venturum te ad ipsum, longe Araspatum fidiorem, tum meliorem. Hæc illa est proloquuta, cuius verbis cum admiratione delectatus Abradatas; & caput eius tangens, & in cælum suspiciens, precatus est: Tu vero Iupiter maxime, fac ut dignum me Panthea maritum, & amicum Cyro dignum declarem, qui nobis honorem habuit. Ea loquutus, per ostium sellæ curru-
 lis in currum adscendit. Et quum inferior auriga, post ipsius adscensum, sellam istam occlusisset; Panthea, quæ alia ratione non posset amplius ipsum amplecti, sellam est osculata. Itaque iam currus Abradatas procedebat, & illa clam viro subsequēbatur; donec conuersus Abradatas, ea conspecta dixit: Bono sis animo mea Panthea, & salue, & abi iam. Tum deinde eunuchi atque ancillæ receptam ad carpentum deduxerunt, & in lecto compositam tentorio texerunt. Tamen si vero & Abradatas, & currus eius sane pulchrum spectaculum exhiberent; prius tamen homines eum contemplari non potuere, quam Pãthea discessisset. Quum autem Cyrus ritem diuinum fecisset, & iam instructus esset exercitus, uti mandarant, & speculas alias ante alias teneret: ducibus conuocatis, huiusmodi verba fecit: Dij nobis, amici ac focij, mactatarum in hostiarum extis ea demonstrant, quæ pridem, quum victoriam nobis illam priorem largiti sunt. Ego vero commonefacere vos eorum volo, quæ si memoria teneatis, longe mea quidam sententia sitis ad prælium alacrius accessuri. Nam bellicis in rebus multo, quam hostes, magis estis exerciti: & tum educati simul viuendo, tum instructi estis longe diutius, quam hostes: & victoria potiti simul estis. At ex hostibus multo cum suis victi sunt. Qui autem ex utraque parte prælio nondum interfuerunt, eorum quotquot in hostium exercitu sunt,

Imago animos inter conisges.

οὕτως ἐγὼ καὶ σὲ τῶν καλλίστων καὶ ἐμευτιώ-
 ἡξίωκα. καὶ Κύρου δὲ δοκῶ μεγάλλω πινά ἡ-
 μάς χάριν ὀφείλειν, ὅτι με ἀγχιμάλωτον γε-
 γνημῶν, καὶ δὲ ἀρετῆσαν ἑαυτῶν, οὔτε με
 ὡς δούλῳ ἡξίωσε κεκτῆσθαι, οὔτε ὡς ἐ-
 λδοῦσαν ἐν ἀπίμῳ ὀνόματι διεφύλαξε δέ-
 σοι ὡς ἀδελφοῦ γυναικῶ λαβῶν. πρὸς
 δὲ, καὶ ὅτε ὁ Ἀράσπας ἀπέτη αὐτῶ, ὁ ἐμὲ
 φυλάττων, ὑποεργάμην αὐτῶ, εἰ με ἐάσειε
 πρὸς σὲ πέμψαι, ἡξίειν αὐτῶ σὲ πολὺ Ἰ Α-
 Βράσπου πιστότερον καὶ ἀμείνονα. ἡ μὲν τῶν
 Ἰα εἶπεν. ὁ δὲ Ἀβραδάτης ἀγαθὸς τοῖς λό-
 γοις, καὶ ἴγων αὐτῆς τῆς κεφαλῆς, ἀναβλέ-
 ψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπέβλεπτο. ἀλλ', ὃ Ζεὺς
 μέγιστε, δός μοι Φαλιῶν ἀξίω μὲν Πανθηίας
 ἀνδρὶ, ἀξίω δὲ Κύρου φίλῳ τῶ ἡμᾶς πι-
 μῆσαντος. τῶτα εἰπὼν, καὶ τῶς ἡμέρας τῶ
 δέματός διφρου ἀνέβαινεν ὅτι τὸ δέμα,
 ἐπεὶ δὲ ἀναβάντος αὐτῶ κατέκλεισε τὸν δι-
 φρον ὁ Ὑφίλιος, οὐκ ἔχουσα ἡ Πανθηία
 C πῶς ἀνέπι ἄλλως ἀσπάζετο αὐτὸν, κατεφί-
 λητε τὸν διφρον καὶ τῶ μὲν πρὸς ἡμῶς ἦδη τὸ
 δέμα, ἡ δὲ λαβοῦσα αὐτὸν σιωπεφείπετο, ἕ-
 ως ὀπισθραφίς καὶ ἰδὼν αὐτῶ ὁ Ἀβραδά-
 της εἶπε θάρρῳ Πανθηία, καὶ χαῖρε, καὶ ἀ-
 πιθῆδη. οὐκ ἔστι δὲ οἱ δυνούχοι καὶ αἱ τε-
 ράπαναι λαβοῦσαι αὐτῶ ἀπῆγον εἰς τὴν
 δέμαμαζαν, καὶ κατακλίναντες κατεκεί-
 λυφον τῆ σκητῆ. οἱ δὲ ἀνδραποῖ, καλεῶ ὄν-
 τος τῶ δέματος τῶ Ἀβραδάτου καὶ τῶ
 D δέματος, οὐ πρὸθεν ἐδιδύαντο θάσασθαι
 αὐτὸν πρὶν ἡ Πανθηία ἀπῆλθεν. ὡς δὲ ἔκε-
 καλλιερχέ μὲν ὁ Κόρος, ἡ δὲ στρατῶ πα-
 ρετέτακτο αὐτῶ ὡς πρὸ παρήγειλε, * κατέ-
 χων σκεπὰς ἄλλας πρὸ ἄλλων, σιωπέ-
 λεσε τῶς ἡγεμόνας, καὶ ἔλεξεν ὧδε: Ἄνδρες
 φίλοι καὶ σύμμαχοι, τὰ μὲν ἱερά ἡμῶν οἱ θεοὶ
 φαίνοισιν, οἷά πρ ὅτε τὴν πρὸθεν νίκην
 ἔδδσαν ὑμᾶς δὲ ἐγὼ βούλομαι ἀναμνήσαι,
 ὧν μοι δοκεῖτε μεμνημένοι πολὺ ἀνδρῶν
 E τεροι εἰς τὴ ἀγῶνα ἰέναι. ἡσκήκατε μὲν γὰρ
 τῶ εἰς τὸν πόλεμον πολὺ μᾶλλον τῶν πολε-
 μίων, σιωτέδαφθε δὲ καὶ σιωτέταφθε ἐν τῶ
 αὐτῶ πολὺ πλείω ἢ δὲ χρόνον, ἢ οἱ πολέμοι,
 καὶ σιωνεκίκατε μετ' ἀλλήλων τῶ δὲ πο-
 μετ' ἰσασίν,

Αβραάου
 αἰδία
 πρὸς 5031700

ἔχον
 ῥετίου
 ἔχον

μετ'
 ἰσασίν,

ἴσασιν, ὅτι παροδύσας τὸς παρὰ τὰς ἐξουσίας
 ὑμεῖς δὲ οἱ μὲν ἡμῶν, ἴτε ὅτι μὲν θελόντων τοῖς
 συμμάχοις ἑρήγην μαχεῖσθε. εἰχὸς δὲ τὸς
 μὲν πιστεύοντας ἀλλήλοις ὁμοίως μάχεσθαι
 μὲν ὄντας, τὸς δὲ ἀπιστούσας ἀναλίσκον βου-
 λόμεσθαι, πῶς αὖ ἕκαστοι τάχιστα ἐκποδῶν
 γήρουντο. Ἰωάννη δὲ ὡς αἴθρες, ὅτι τὸς πολε-
 μίους, ἑξήματα μὲν ἔχοντες ὀπλισμένα παρὰ
 ἀόπλα τὰ τῶν πολεμίων, ὡς δὲ αὐταὶ καὶ ἵπ-
 πέας καὶ ἵππους ὀπλισμένους παρὰ ἀόπλων,
 ὡς ἐκ χεῖρος μάχεσθαι. περὶ δὲ τοῖς μὲν
 ἄλλοις τῶν οἰοῖσιν καὶ παρὰ τὸν μαχεῖσθε ἀγύ-
 ρητοι δὲ ὁμοίως μὲν ὀπλισμένοι εἰσὶν, ὁμοίως
 δὲ τεταγμένοι. τὰς τε γὰρ ἀσπίδας μείζους
 ἔχουσιν, ἢ ὡς ποιῆντι, καὶ ὅθεν τεταγμένοι
 δὲ εἰς ἕκαστον δὴλον ὅτι καλύσουσιν ἀλλήλους
 μάχεσθαι, πλὴν πρὸς ὀλίγων. εἰ δὲ ὠθηῶ-
 ντες ἕξωσθαι πιστεύουσιν, ἵππους αὐτοῖς παρὰ
 τὸν δεῦρος ἀντέχον, καὶ σιδήρω ὄφ' ἵππων τῶν
 ἀρκετομένων. καὶ δὲ τις αὐτῶν καὶ ἑσσομέ-
 νη, πῶς ἄμα διωθήσεται ἵππομαχεῖν τε, καὶ
 φελαγγομαχεῖν, [καὶ πυρρομαχεῖν* ; καὶ
 γὰρ οἱ ἀπὸ τῶν πυρρῶν ἡμῶν μὲν ἐπαρήξου-
 σι, τὸς δὲ πολεμίους πάγοντες ἀμνησθεῖν ἀντι-
 τὸ μάχεσθαι ποιήσουσιν. εἰ δὲ τινος ἐπιβου-
 λῆσαι δοκῆτε, παρὰ ἐμὲ λέγετε. σὺν γὰρ θεοῖς
 ὁσδεῖος ἀπορήσομεν. καὶ εἰ μὲν τις εἰπήν τι βέ-
 λεται, λέξάτω· εἰ ἢ μὴ, ἐλθόντες παρὰ ἱε-
 ρὰ, καὶ παρὰ δὲ ἀμφοῖς οἷς ἐτύσαμεν θεοῖς, ἴτε
 ὅτι τὰς τάξας. καὶ ἕκαστος ὑμῶν ἑσσομνη-
 σκέτω τὸς μὲν ἑαυτοῦ, ἀπὸ ἑγὼ ὑμᾶς, καὶ ἐ-
 πιδεικνύτω τις τοῖς ἑσσομένοις ἑαυτὸν ἀξίον
 ἑσσοῦν, ἀφοβὸν δεικνύει καὶ ἡμᾶς, καὶ παρὰ σω-
 πον, καὶ λόγους.

Asenorunt adstites habere desertores: vos
 vero, qui a nobis estis, cum iis aleam
 praelij vos subituros nostis, qui sociis o-
 pem ferre cupiant. Est autem consenta-
 neum, concordibus animis in pugna sub-
 stituros eos, qui mutuo sibi fidunt: qui
 vero diffidunt, hos consultare necesse est,
 quo pacto singuli quamprimum subdu-
 cere se possint. Eamus igitur in hostem,
 commilitones, cum armatis curribus, ad
 uersus hostium currus inermes: itidemq;
 cum equitibus & equis armatis, aduersus
 inermes cominus pugnaturi. Pedites qui-
 de aduersarios habituri estis eos, quos an-
 tehac: & Aegyptij quo armati sunt modo,
 eodem & in acie dispositi sunt. Nam ma-
 iores eis clupei sunt, quam ut aliquid vel
 efficere, vel prospicere possint: & in cen-
 tenos ordinati, seipsos haud dubie in pra-
 elio sunt impedituri, paucis admodum ex-
 ceptis. Quod si nos impellendo protru-
 suros se crediderint, primum equi susti-
 nendi eis erunt; & ferrum, cui robur ab e-
 quis accedit. Iam si quis illorum etiam
 non cedendo subsistet, quo pacto simul
 & aduersus equitatum, & phalangem, &
 turres pugnare poterit? Nam in turribus
 collocati nostri, nobis auxilio futuri sunt;
 & hostes feriendo, potius ut de suis rebus
 desperent, quam praeculentur, efficient.
 Quod si re quapiam vobis adhuc opus ef-
 se putatis ad me referte. Nam Diis adiu-
 uantibus, nullius inopia laboraturi sumus.
 Si quis etiam dicere aliquid volet, dicat:
 fin autem, ad rem diuinam discedite, ac
 Deos comprecati, quibus rem sacram fe-
 cimus, ad ordines vosmet conferte. Red-
 digat autem ea quisque vestrum in memo-
 riam suis, de quibus a me admoniti estis:
 adeoque subiectis sibi quilibet, intrep-
 idum & gestu, & vultu, & oratione semet
 ostendendo, imperio se dignum declaret.

ἴσασιν
 ἰσχυρο-
 μένω.

P 2